

S-323-LS

30003192 *Národní filmový archiv*

Bylo to v méj

(72)

Josef Neuberger - František Vlček:

BYL PRVNÍ MÁJ...

Veselý film o lásce a práci

Literární scénář

Československý státní film
VII. T.K. VI. Kbelička
březen 1950

558/1950/a

Č. FILMOVÝ ÚSTAV

Filmový archiv

~~317~~ rehabilitace 559/11

Č. FILMOVÝ ÚSTAV

knihovna

3172

h 000799

INVENTURA 10-11-2002

00002100 Národní filmový archiv

O b r a z 1.

Václavské náměstí 1. máje.

/Den - exteriér /

Nad Václavským náměstím přelétá pod čistou jarní oblohou peruť těžkých letadel. Jejich hřmot přehluší ouvertura, která provázela titulky filmu.

Letadla se vzdalují, jejich hřmot opět vystřídá pochodová hudba.

Kamera panoramuje dolů - přes průčelí domů, ozdobených prapory, obrazy a girlandami - až na široký proud, semknutý v osmadvacetistupech, který se valí dolů od musea, jásavě pozdravován davem stísněným na chodnících. V oknech je hlava na hlavě, balkony, římsy na domech, vše je obsazeno diváky.

Hudby vesele vyhrávají a průvod, jako mohutný tok, nad nímž se vlní prapory a vznášejí standarty, stéká širokým řečištěm náměstí, nepřetržitě a stejnoměrně.

Vedle hlavní tribuny je reportérský vůz čs. rozhlasu, na jehož střeše stojí reportér a líčí průběh májové manifestace do mikrofonu.

O b r a z 2.

Stanoviště rozhlasového reportéra.

/Den - Exteriér/

V rozhlasovém voze obsluhují zařízení dva technici se sluchátky na uších.

Reportér /inž. Cincibus/ stojí na střeše vozu a hlásí do mikrofону, snaže se překřičeti ryčnou hudbu a volání diváků:

"...Škoda, že vy, kterým není dopřáno být v průvodu nebo tady s námi mezi diváky, nemáte u svých aparátů také televizní zařízení, abyste viděli s námi ten úchvatný obraz dnešní májové manifestace, obraz, který se nedá slovy ani vylíčit..."

O b r a z 3.

Václavské náměstí 1. máje.

/Den-Exteriér/

Široký proud průvodu se valí náměstím jako lavina. Přicházejí osazenstva jednotlivých závodů pod svými standerdami a s alegorickými vozy, symbolisujícími jejich obor práce.

Z oken, balkonů a chodníků mávají jim vstříc šátky a praporky diváků, hlavně dětí a starých lidí.

P r o l í n á n í .

O b r a z 4.

Část průvodu. /Hraná davová scéna/

/Den - exteriér/

Čelo nastupujícího závodu pod standardou "Technotop".
V první řadě starší dělníci hrdě vykračují mladickým krokem.
Za nimi vlají prapory dalších skupin.

/Kamera v jízdě před nimi/

Po chvíli pochodu si kamera vybere záběr staršího muže
ve staromódním tříčtvrtečním světlém převlečnicku s měkkým ole-
movaným kloboukem na hlavě. Snaží se jíti s ostatními v po-
chodovém tempu, rázně a bujaře, ale občas ztratí krok, zakulhá
a jeho obličej se bolestně zkřiví.

O b r a z 5.

Stanoviště rozhlasového reportéra.

/Den - Exteriér/

Reportér, stojící na rozhlasovém voze, nadšeně se rozhlíží a trochu již ochraptělým hlasem křičí do mikrofonu, aby přehlušil volání a hudbu:

"...je to jako vlnící se moře - moře lidí, kde jednotlivec splynul s ostatními, ztrácí pocit své osobnosti a stává se součástí ohromného celku, a to poznání sounáležitosti k němu je tak strhující, že v této povznášející chvíli jistě nikdo nemyslí na sebe, na své malicherné starosti a bolesti..."

O b r a z 6 .

Část průvodu /hraná davová scéna/

/Den - exteriér/

b Muž ve světlém převlečnicku pochoduje čím dál tím bolestněji. Nyní už našlapuje jako by šel po horké plotně.

Vedle něj pochodující muž, rovněž starší dělník s prošedivými kníry, se na něho tázavě podívá. Muž v převlečnicku naznačí vzteklým pohledem, že ho trápí boty. Zatne však zuby a jde dále.

O b r a z 7 .

Václavské náměstí 1. máje .

/Den - exteriér/

Nové a nové proudy průvodu nastupují z obou stran od
musea a slévají se v jeden mohutný tok plynoucí celou šíří
Václavského náměstí, aby se na jeho dolním konci opět rozdělily,
míříce do míst určených k rozchodu .

P r o l í n á n í .

O b r a z 8 .

Stanoviště rozhlasového reportéra .

/Den - exteriér/

b Reportér, opravdu již ochraptělý a unavený, hlásí vyčerpaně do mikrofonu :

"...odpusťte, že jsem trochu přecenil své hlasové schopnosti a že už chraptím , ale těch dojmů, které bych vám chtěl vylíčit, je tolik, že je to nad lidské síly. Ten průvod nemá konce. Nahoře na seřadištích ve vinohradských ulicích nastupují stále další a další formace, zatím co ti, kteří před našima očima za ty tři hodiny prošli, jsou už na cestě do svých domovů, nebo se rozcházejí na místech k tomu určených...."

O b r a z 9 .

Karlovo náměstí .

/Den - exteriér/

Po chodníku u parku odchází /zády ke kameře/ mladé děvče v úboru prodavaček "Pramene", zavěšené do pravé paže mladého muže ve světlých šatech.

Proti nim přijíždí podle chodníku skupina Svazáků na ozdobených kolech. Poslední z nich se překvapeně zahledí na párek proti němu přicházející. Rychle zabrzdí s nohou opřen o chodník ohlíží se za děvčetem. To se vzápětí ohlédne a s uličnickým úsměvem vyplázne jazyk.

Cyklista, mládenec asi 16 ti letý, hledí chvíli zamračeně za děvčetem, pak šlápne do pedálů a pustí se za skupinou, která mu ujela.

O b r a z 10.

Pražská ulice.

/Den - exteriér/

Osazenstvo "technotopu" má v této ulici rozchod.

Muž ve světlém převlečnicku si však vyčerpán zhluboka od-
dychne a dobelhá se na chodník, kde usedne na římsu výkladní
skříně "Jasu". Teprve teď povolilo jeho přemáhání a na čelo
mu vyrezily krůpěje potu.

Šedovlasý vousáč, který pochodoval v průvodu vedle něho,
přijde za ním a ptá se účastně:

"Tak co je s tebou, Šebesto?"

"Nic," řekne zlomeně Šebesta. "Já už nemůžu udělat ani
krok".

Sehne se, rozšněruje levou botu a zasténá: "Ten kluk ševcov-
ská...ten mi dal." Zuje botu, sáhne do ní a dodá vztekle: "... No,
prosím...všecky floky venku. Copak bych takhle došel do Podbaby?"

"Já ti zavolám ambulanc", nabízí se počouchle vousáč.

"Jen se neobtěžuj, ty samaritáne a koukej, ať ti nevystydne
oběd. Já si počkám, ža začnou jezdit električky", bručí Šebesta
a obouvá si opatrně botu.

Vousáč hledí na Šebestovy boty a ušklíbne se zlomyslně:
"...Hm...ale jinek jsou to hezký botičky. Dělaljí ti takovou
melou nohu."

"Jdí už, jdi už", zlobí se Šebesta.

Vousáč si zapne kabát, pokrčí rameny a odchází: "Tak buď
zdráv..."

Šebesta vzdychne, sejme klobouk, otře si šátkem čelo a
zamyšleně se zakouká do výkladní skříně. V jeho obličejí se zra-
čí lítostivá touha. Na podstavci ve výkladní skříní je pár po-
hodlných, měkoučkých bačkor.

Šebesta znovu hluboce vzdychne a obrátí pohled opět do
ulice. Vzápětí vyskočí a zavolá: "Jirko!...Jirko!"

Ze skupiny kolem jdoucích svezáků na kolech se odloučí
mládenec, který se na Karlově náměstí /obraz 9/ ohlížel za děv-
četem, jež na něho vyplázlo jazyk. Přibrzdí, obrátí a zahne k
chodníku.

"Ahoj!" zavolá na Šebestu.

"Já ti dám zhoj," zamračí se Šebesta. "Tekhle se mluví s tátou?" Přibelhá se k bicyklu a položí ruku na řídítka. "Slez a půjč mi to kolo."

"Proč?" ptá se udiveně Jirka.

"Dřou mě boty", odsekne nevrle Šebesta.

"A jak se dostanu domů já?"

"Počkáš si na elektriku, nebo jdi pěšky. Já bych nedošel", vrčí Šebesta. "Daj sem kolo a nemluv."

Jirka zklamaně stáhne s nohavice kovovou sponku a zatím co si jí Šebesta spíná kalhotu, řekne Jirka:

"Tati,...víš, koho jsem potkal na Karláku?"

"No?"

"Naši Lídu. Vedla se s nějakým klukem."

Šebesta zvedne zamračený pohled od nohavice a řekne káravě:

"Heleď...starej se o sebe."

"No...jo...Líduška může všechno," vyčítá Jirka. "Abych tak já šel s nějakou holčkou."

"Nech si svoje řečnění a plav - plav!" zarazí ho Šebesta a nasedá na kolo. Jirka nastaví dlaň.

"A co na elektriku a na autobus?" ptá se.

"Máš přece svoje peníze, ne?"

"Mám, ale tohle je mimořádná režie...k vůli tvejm botám."

"Ty kluku jsi jako zimnice...Tumáš,"

Šebesta sáhne do kapsy, vytáhne pětikorunu a podá ji synovi. Pak šlápne do pedálů a odjíždí.

P r o l í n á n í .

O b r a z 11.

Zábavní park ve Stromovce.

/Den - exteriér/

Zábavní park za starým výstavištěm je pln radostného vzruchu. Na májovou veselici proudí davy lidí, hlavně mladých. Hudba vyhrává, tobogan, ruské kolo, elektrická auta, houpačky, kolotoče, zkrátka všechny atrakce jsou v činnosti.

Stánky národních podniků, kde se prodává občerstvení, jsou obloženy obecenstvem.

Ve stánku "Masna" jsou hory vuřtů a párků a děvčata mají plno práce, aby stačila zvládnout nával těch, kterým na májovém průvodu vytrávil. U vedlejšího stánku "Pramen" je stejný zájem kupujících. Za zády lidí, tlačících se před pultem, přešlapuje mladík ve světlých šatech, vystupuje na špičky, občas zamává rukou a snaží se upozornit na sebe jednu ze tří prodavaček za pultem /Mladý muž, jenž je stále obrácen zády ke kameře, je týž, který doprovázel na Karlově náměstí děvče, jež na Jirku Šebestu vyplázlo jazyk./ Po několika nezdarených pokusech upoutat na sebe pozornost, obchází mladík hlouček u pultu a mizí za rohem dřevěného stánku.

O b r a z 12.

Vnitřek stánku "Pramen".

/Den - stavba/

Tři prodavačky hbitě obsluhují za pultem, na němž jsou obložené chlebičky, saláty, zákusky, cukroví, ovocné nápoje atd.

Na konci pultu u dřevěné stěny stánku prodává limonády starší děvče, jež má zřejmě smysl pro humor. Překvapeně se rozhlíží, když se u stěny ozve mužský hlas:

"Haló, haló, slečno Lída Šebestová!"

Děvče zašilhá stranou. Ve stěně stánku je otvor po vy-
padlém suku, za nímž se střídavě tmí a opět se průhled osvět-
luje.

Děvče pochopí. Otočí se na druhou stranu a zavolá:

"Lidko, volá tě meziměstská!"

Lída Šebestová, která obsluhuje u pultu s obloženými chle-
bičky, přistoupí rychle ke stěně a zavolá:

"Co je?"

"To jsem já", vysvětluje hlas za stěnou stánku.

"V kolik končíte?"

"Asi v sedm," odpovídá Lída.

"Dobře. V sedm tu na tebe počkám."

"Přijď, ale teď mne nezdržuj!"

"Na shledanou," loučí se hlas a v otvoru se vyjasní.

Muž odešel a Lída jde ke svému pultu.

P r o l í n á n í .

O b r e z 13.

Ulice v Podbabě.

/Den - exteriér/

P r o l í n á n í .

Starý Šebesta jede na kole, zahledí se stranou a zastaví u chodníku.

Na zahrádce před domkem s malým krámkem, nad nímž visí firma "Václav Hrabě, obuvník", pracuje starší holohlavý muž v brýlích s drátěnými obroučkami. Prostřihává rybíkové keře a rovná a upevňuje je k tyčkám.

Vyruší ho Šebestův hlas: "Povídám! Hraběcí milosti!"

Švec zvedne hlavu a volá přátelsky:

"Pozdrav tě, Jeníku!"

"Pojď blíž a nastav tu svou kučeravou hlevinku, já ti o ní ty tvoje botičky votluču."

"Co je s ním?" diví se Hrabě.

"Vylezly z nich všechny floky. To jsou škrpály pro fskira a ne do májového průvodu," vrčí Šebesta.

"Jeníku...Snad jsi pochodoval moc rázně..." namítá Hrabě.

"Pošli si je sem, já ti to dám do pořádku. To je maličkost."

"Maličkost!" vykřikuje Šebesta. "Aby do tebe hrom bacil! On tomu říká - maličkost a já sotva lezu."

Chystá se šlápnout do pedálů, ale ještě si neodpustí dodat: "Dej si to na firmu: Výroba španělských bot. Francův dvorní dodavatel."

Šebesta odstartuje.

Švec Hrabě ze ním hledí a pak vztekle vykřikne: "Ono taky záleží na tom, jaký kdo má nohy."

Ale to už Šebesta zehýbá ke svému domku.

P r o l í n á n í .

O b r e z 14.

Šebestův byt.

/Den - stavba/

Šebestův byt je v prvním patře domku, před nímž je zahrádka. Pozůstává z kuchyně, do níž se vchází přímo z chodby, ze kuchyně je větší pokoj a u něho pak menší pokojík.

P r o l í n á n í .

Šebestová se zrovna zlobí s vařením. Prohrabává topeniště a rozzlobeně přibouchne dvířka.

Z radia se ještě ozývá líčení májové manifestace, provázené hudbou a voláním davů.

Do dveří vejde náhle mrzutý, dopálený Šebesta. Ani nesundá klobouk s hlavy, nepozdraví a už se ohlíží po židli, volaje:

"Mámo! - - Bačkory ! Honem bačkory !"

Usedá a rychle zouvá boty. Šebestová, trochu udivena, běží do pokoje.

"No, no... honem..."

Po chvíli se vrací s bačkorami. Šebesta už je bez bot, jen v ponožkách.

"Ááh...to je pohova...",libuje si Šebesta, natehuje bačkory. Perve teď sundá klobouk, vstane a svléká svrchník.

"No...tak co? Jaký to bylo? " vyptává se Šebestová.

"Hrozný...hrozný, matko. Já myslel, že už ani nedojdu," ulevuje si muž.

"Moh' sis vzít perke. Ty jsou pohodlnější. Ale jakej byl průvod? To chci vědět," naléhá Šebestová.

"Vždyť to posloucháš v radoi," odsekne Šebesta.

"Dobře..."řekne Šebestová umíněně a vypne radio. Podruhý půjdu na průvod já a ty se tu budeš zlobit s plotnou."

"Heleď, Růžo", omlouvá se už mírněji Šebesta. "Co ti mám o tom povídat? Já sám toho moc neviděl. To jdeš, jdeš, vidíš jen ty vokolo sebe, nehoře prápory a nebe. lidi stojej i na střechách, muzika hraje, všichni mají radost... a ty jdeš, boty tě dřou, pořád jdeš a boty tě pořád dřou... a co chceš vlastně

vođe mne ještě slyšet? Zkrátka, bylo to krásný, moc krásný...
No a dej mi polívku."

Šebesta usedne ke stolu a chopí se nedočkavě lžíce.
Ze dveří pokoje vychází asi devítiletá Věra s notami pod paží.

"Dobrý den", pípne, když vidí otce.

"Kam jdeš?" broukne Šebesta.

"K Fialům. Budu si chvíli přehrávat", vysvětluje Věra.

"Počkej. Tamhle ty boty vem s sebou a dej je k ševci.

On už ví, co s nima," řekne Šebesta, ukazuje na pár bot.

Věra poslušně sebere boty a vyjde.

Šebesta se dá do polévky a po krátkém přemýšlení počne
uvežovat nahlas:

"Těm Fialům bych za to měl poslat nějakého králíka, třeba
z těch mladejch třísláků....ty budou pěkný..Ono...nechat si
z darmo tejrát piano a eště to muset poslouchat, k tomu aby byla
svatá trpělivost. Já bych se z toho asi zbláznil."

"Copek ty..." řekne káravě Šebestová, pozorujíc pečeného
králíka na prkénku. Náhle si vzpomene a poznamená: "Hlásili taky
v radiu, že úderníci šli v průvodě zvlášť."

"To je možný. Já je neviděl", řekne Šebesta do talíře
nevrle.

"Když pochodovali kolem tý vysílačky, to ti bylo takovýho
volání, že jsem ani nerozuměla, co říkal Cincibus."

Šebesta zvedne hlavu, koukne na Šebestovou zpod obočí a
řekne podrážděně:

"Ono se s nima nadělá víc, než toho nadělají voni...Copek,
sakra, my vostatní nic?"

Položí prudce lžíci do prázdného talíře, až to zazvoní.

P r o l í n á n í .

O b r a z 15.

Taneční parket ve Stromovce.

/Večer - exteriér/

P r o l í n á n í .

Zahradní parket restaurace ve Stromovce je zaplněn tančícími páry mladých lidí.

Nad parketem planou svíce rozkvetlých kaštanů ve světle elektrických lamp a mladé průsvitné listy tvoří klenbu nad tančícími.

Starý vrchní číšník zimomřivě zamne rukama, dýchne si do prokřehlých dlaní a řekne staré pokladní u východu z restaurace:

"Ono se řekne - první máj ... ale když starý kosti zebou, že jo ?"

"Vás - mne ještě ne," odsekne stará slečna trochu uraženě.

"Deset světlých, patnáct grenadin!" hlásí mladý číšník s podnosem plným nápojů, který mrštně probíhá kolem pokladny.

Starý číšník zavadí o studené nápoje pohledem a otřese se:

"Brr!...Já si musím říct v kuchyni va horkej čaj."

Mladé páry na parketě nemají však vůbec pocitu zimy. Lída, dosud v úboru prodevačky "Pramene", tančí s mladíkem ve světlých šatech.

Aniž se mladík obrátil do kamery plnou tváří, mizí s Lídou mezi tančícími.

P r o l í n á n í .

- 18 -

O b r a z 16.

Cesta u jezírka ve Stromovce.

/Večer - exteriér/

P r o l í n á n í .

Po cestičce v šeru jde Lída s mladíkem ve světlých šatech. Pomalu, vážně se držíce za ruce, zrovna tak, jak se vodívali a dosud vodí všichni milenci na světě, odcházejí od kamery do šera.

Jejich silhouety odrážejí se od lesklé hladiny jezírka, po němž tiše plují kachny.

Zdálky od zahradní restaurace doléhá nejdůrazněji hlas křídlovky.

Mladík Lídu něžně obejmě a políbí.

P r o l í n á n í .

O b r a z 17.

Šebestův byt.

/Večer-stavba/

P r o l í n á n í.

V kuchyni stojí Šebesta a drže v ruce budíka, natahuje jej. Pohlédne na ciferník a řekne podrážděně:

"To je hezkej ooraádek. Do deseti měla bejt doma. Už bude dvanáct a Lidka nikde. Ať si se mnou nehraje!"

Šebesta je v kalhotách a košili a na nohou má bačkory.

Šebestová sedí na posteli v noční jupce a ve spodničce a mírně, trochu ospale mu odporuje, tlumíc hlas: "Víš, že prodávala na tý slavnosti, pak se třeba někde chvíličku zdržela a jestli jí ujel autobus."

"Ty pro ni vždycky najdeš nějakou vejmluvu, ale já jí ty kluky zatrhnu," rozčiluje se Šebesta.

"Jaký kluky?" diví se Šebestová.

"To nevím, jaký, ale po průvodu viděl Jirka na Karláku, jak se s ním vedla."

"To byl asi ten její", usoudí Šebestová.

"Její?" zamračí se Šebesta.

"No, bodejť. Má nějakou známost. Už asi půl roku," uklidňuje Šebestová muže.

"A kdo je to?" ptá se přísně Šebesta.

"Zatím nevím. Já jen tak, co jsem zpozorovala. To víš... ona se mi taky hned se vším nesvěřuje."

"Ale má. Jako pořádně vychovaná dcera má přijít a říct co a jak. A on, kdyby byl slušnej člověk, nebude se schovávat a řekne rovnou jak a co... A věděli bysme hned..."

Šebesta chvíli hledá výraz a pak dodá: "...co a jak."

"Prosím tě, nemluv," domlouvá mu Šebestová. "Holce je už dvacet let a má přece taky už svůj rozum."

"Má," vrčí Šebesta. "Vy máte všecky moc rozumu...ale nepřejte si, abych se něco dověděl."

Šebesta ještě zahrozí rukou, v níž drží budík a chce odejít. Náhle si všimne, že se budík zastavil. Zaklepe jím a tepr-

ve když se budík ozve, jde Šebesta do pokoje. Ve dveřích se znovu obrátí, chce opět zehrozit budíkem, ale včas zehrozí druhou prázdnou rukou: "Nepřejte si mě!"

Po jeho odchodu Šebestová zevrtí hlavou a shasne světlo.

Když se Šebesta ocitl v pokoji, zarazí ho Jirkovo zdравé chrápání. Chvíli hledí na Jirku, který leží naznak na jedné posteli. Šebesta zamlaská.

Jirka však na mlaskání nereaguje. Šebesta tedy odloží budíka na židli u své odestlané postele a přistoupí k Jirkovi.

Důkladně jím zatřese a obrátí ho na bok. Jirka ztichne a spí dále.

Šebesta si rozepne pásek u kalhot a chystá se svlékat. Zarazí se však, když zaslechne, že v kuchyni cvakly dveře. Stojí a čeká.

Z kuchyně dolehne krátký, nesrozumitelný šepot, pak se dveře do pokoje tiše otevřou a vklouzne Lída.

"Dobrý večer!" šeptne rozpačitě.

"Já ti dám večer," vybafne tlumeně Šebesta a vytáhne z kalhot pásek. "Kdes byla?"

"Ve Stromovce", řekne Lída a pohlédne úkosem na pásek v otcově ruce. Zdá se však, že z něj mnoho strachu nemá. "Do večera jsem byla ve stánku, pak jsme si šli zatancovat, no a..."

"A pak ti ujel autobus - - " dodá zamračeně Šebesta.

"Vůbec ne. My šli pěšky."

"Kdo my?"

"Kdo... Já... no... šlo nás víc."

"Kdybych se nebál, že vzbudím celej barák, já bych si s tebou pohovořil... A teď koukej, ať jsi v posteli. Ráno se nikomu z vás nechce vstávat. "

"Dobrou noc," šeptne Lída a zmizí ze dveřmi pokojíku. Šebestův obličej se po jejím odchodu vyrovná, výraz přísnosti mizí a najednou Šebesta vypadá jako člověk, jenž vyčerpal svou denní kvotu otcovské autority.

"Á jo," zívne s úsměvem a podrábá se ve vlasech.

Lída vešla do malého pokojíku. Chvíli tiše pozoruje spící sestru Věru a pak po špičkách přistoupí k oknu. V okně je spuštěné stahovací roleta, kdysi celá pruhovaná, ale nyní nastavená ve spodní polovici kusem režného plátna.

Lída opatrně nazvedne spodek rolety a hledí za zavřeným oknem dolů do ulice.

O b r a z 18.

Před Šebestovým domkem.

/Noc - stavba/

/Záběr shora oknem v l. patře./

Pod nadzvednutou roletou je vidět dolů na chodník. U vrátek zahrádky, před domem, stojí ve slabém měsíčním světle nezřetelná postava mladého muže, který zamává rukou vzhůru a odchází od kamery.

O b r a z 19.

Šebestův byt.

/Noc - stavba/

Líde, stojící dosud v sešeřelém pokojíku u okna, spustí opět roletu, jíž do místnosti prochází jen měsíční světlo zvenčí.

Ohlédne se na spící Věru a pak, zamyšleně se usmívajíc, počne se svlékat.

Z a t e m n i t .

O b r a z 20.

Před továrnou "Technotop".

/Den - exteriér/

R o z t e m n i t

/Továrna "Technotop" je zde popisována podle typu továrna "Janka" v Radotíně/

Nad hlavním vjezdem do továrny je velký nápis "Technotop" nár.podnik. Na střeše továrny volá siréna do práce.

Postranním vchodem vedle vjezdu procházejí dělníci ve skupinách i jednotlivě kolem vrátnice do továrny.

Šebesta, ve všedních šatech, s měkkým smačkaným kloboukem na hlavě, přistupuje k píchacím hodinám a zastrčí do nich svou píchačku. Hodiny na píchačkách ukazují za deset minut šest.

O b r a z 21.

U píchaček hodin továrny "Elektra" .

Áno - exteriér/

Nad píchacími hodinami je znak " n.p. Elektra".

Jirka Šebesta čeká u píchaček, až si učedník před ním, zvaný Bonbón, najde v notesu kartu a píchne příchod.

Nedočkavě ho pobízí: "Dělej, Bonbóne, dělej !"

Bonbón se obrátí: "Těbůh, Jirko ! Proč ti včera tvůj cti-
hodný živitel zabavil kolo? "

Jirka oráží svou píchačku a suše vysvětluje: "Dřely ho
čižmy."

O b r o z 22.

Před velkou prodejnou "Promen" .

/Ráno - exteriér/

Ze dřevěnou roletou vchodu prodejny se otevrou skleněné dveře, z nichž vychází Lída. Odeškrábne zámek rolety, nadšvítne jí a roleta se sama vznesla vzhůru. Lída se usmívá do slunce.

Z krámu vychází učednice, již Lída předává klíč od ostatních rolet.

Lída se vrací do krámu.

Prolínání.

O b r a z 23 .

Dílenská hala " Technotopu " .

/Den - továrna./

Prolínání.

/Kamera na pojízdném dílenském jeřábu projíždí halou/

Hala je přeplněna materiálem i stroji. Jsou tu složeny silné plechy, tyče, traversy a roury, okolo strojů je jen nejnútnejší volný prostor a střed haly je zastaven velkými kovovými bubny, na nichž pracují svářeči.

Kamera zachytí v jízdě klempíře Novotného, který prochází halou s nějakými nákresey v ruce, vyhýbaje se a kličkuje mezi stroji, materiálem a zpola dohotovenými výrobky. Prochází kolem lisů a na konci haly vejde do jedněch postranních dveří.

O b r a z 24.

Přístavek k hale.

/Den - stavba/

Novotný vejde do malé místnosti, v níž je stará kalici pec. Zde je malé království Šebestovo.

Starý zámečnick tu zhotovuje topná tělesa k teplovzdušnému zařízení. Jsou to trubky s řadou kruhových žeber. Šebestova práce spočívá v tom, že kruhová žebra srovná do řady v hřebenovitém lůžku, pak je i s lůžkem vsune do pece. Tam se žebra rozžhávají do červena a teplem se jejich vnitřní kruhové otvory roztáhnou tak, že je jimi možno protáhnout studenou trubku. Po vytažení z pece žebra ochladnou, smrští se a na trubku pevně přilnou.

Novotný stojí mezi dveřmi přístavku právě ve chvíli, kdy Šebesta zručným pohybem plní do hřebenovitého lůžka řadu žeber.

" Co je ? To už je svačina ? ptá se Šebesta a posune starou, ohmatanou bouřku do týla.

" Eště ne, ale mně po tom včerejším vejšlapu vytrávil o dnes nějak dřív, řekne Novotný. Vytáhne z kapsy dva vuřty v papíru a položí je na výkresy, které odložil na plechový stůl. " Udělej mi je na rožni . "

" Je.... ale musíš počkat, až budu mít prázdnou troubu. Já se s tebou svezu. Mám taky kousek salámu, " souhlasí Šebesta a vytáhne z kapsy pověšeného kabátu kousek salámu v papíru. " Zatím to nakroj. "

Novotný vytáhne z kapsy kuřku, nakrejuje vuřty na koncích a důvěrně oznamuje :

" Tak prej se, Jeníku, voctla naše fabrika na černý tabuli. "

Šebesta, který otevřel pec a vsouvá trubku do otvorů žebrových žeber, se otočí:

" Ale.... "

Teď jsem to zaslech v kanceláři. Z "Kovo" přišla důtka, že jedeme pod plán a má se zjišťovat, kde je u nás ten zakopanej pes.

Šebesta vytahuje celý přípravek z pece. Vyjme z něho žhavé

topné těleso a položí je na betonovou podlahu k ostatním již vychladlým kusům. Při tom hovoří s Novotným :

" To je jednoduchý.... Ten pes je v tom, že naplánovali víc, než stačíme udělat. Já jsem to říkal hned, když se plán schvaloval, ale to bylo tenkrát nadšení a řečí, každej měl velký voči a nakonec, když člověk řek : pozor, hoši - ne tak hr!, byli by mě sežrali, že jsem starej zpátečník .."

Šebesta potřese hlavou, jako by mu bylo ublíženo a sundá s hřebíku dlouhý, špičatý drát na druhém konci zalomený do kliky.

" Dej to sem."

" Vezme od Novotného vuřty a salám a napichuje na drát , dodává : "Co si udělali, to mají."

Vstrčí vuřty na drátě do pece, přivře dvířka a otáčeje drátem, pozoruje štěrbinou, jak se vuřty pečou .

Scéna končí detailem vuřtů, které se otáčejí na drátě v rozpálené kolíci peci a jejich nakrojené konce se škvaří a rozvírají.

P r o l í n á n í .

O b r a z 25 .

Ředitelská kancelář " Technotopu " .

/Den - stavba/

P r o l í n á n í .

Na stěně visí graf výrobního výkonu továrny s nápisem:

T E C H N O T O P n.p.

Přehled plnění výrobního plánu.

Na plánu je narysováno 12 svislých sloupců, označených nahoře názvy měsíců: leden, únor atd.

První čtyři sloupce: leden, únor, březen, duben, jsou vyplněny tuší do určité výše, tak jak výroba kolísala, žádný z nich však nedosahuje k silné vodorovné čáře, protínající všech 12 sloupců a označené po obou stranách 100%.

Podle označení po levé straně vidíme, že výroba dosáhla v lednu 96%, v únoru 88%, v březnu 92% a v dubnu 86%.

Ve sloupci květen vzniká dole tmavá základna, z níž vyroste plný sloupek na 93%, červen stoupne už jen na 90% a v červenci doleze k pouhým 85%./Trič/

/Když je graf v tomto stavu, kamera odjíždí zpět až do celku: /

Ředitel Skála stojí za stolem, čeká až inženýr Votruba dočte dopis.

Provozní inženýr je asi 50 ti letý, se zlatým cvikrem a v bílém rozepjatém plášti. Dočetl a vrací dopis Skálovi.

" No ?... " ptá se Skála.

" To je vyloučený, " zavrtí inženýr Votruba hlavou. " Hromadu lidí máme na dovolených, a když se člověk podívá, jak vypadáme s plánem, /Votruba zamračeně hodí rukou k plánu pověšenému na stěně/ tak by brečel. "

" No jo... " pokrčí rameny ředitel Skála a bezradně rozhodí rukama. Pak se náhle obrátí k sekretářce, která čeká u stolku s připraveným blokem: " Tak tedy pište, slečno.. "

" Výrobnímu výboru národního podniku " Spojené strojírnny, "
Praha.

Sekretářka píše a aniž zvedla hlavu, ptá se :

" Datum dnešní, pane řediteli ?"

" Ano," přisvědčí Skála a diktuje dále: "K Vaší žádosti o zkrácení dodací lhůty topného zařízení, objednaného pro novostavbu strojírenských hal v Sotalicích, oznamujeme Vám s politováním, že ....

P r o l í n á n í .

O b r a z 26.

Zasedací síň " Spojených strojiren " .

/Den - stavba/

P r o l í n ě n í .

"... že v této věci Vám vyhovět nemůžeme, ježto musíme ve výrobě postupovat podle plánu, a i tak dodržujeme termíny, jež jsme při uzavření objednávek akceptovali, jen s maximálním vypjetím celého provozu.."

Předseda výrobního výboru Šimek, který čte zamítavou odpověď "Technotopu", přestane číst a zběžně přehlédne zbývající část dopisu. Mávne rukou, rozhlédne se po ostatních šesti členech výrobního výboru a stručně dodává :

" Tady v dalším pak uvádějí, že starší závazky musí splnit napřed, hromadu lidí mají na dovolených, různé potíže rázu technického.. a tak dále. No... a tenhle dopis přišel třetího srpna. Já jsem se s tím ale nespokojil. Papírem se nepříjemný věci lehko vyřizují. Tak jsem si do "Technotopu" došel. Mluvil jsem tam se závodní radou, se ředitelem, s provozním inženýrem a slyšel jsem zas tu samou písničku: Nemůžeme, nejde to.. "

Nejmladší člen výboru Josef Brejcha vyskočí: "Zkrátka, jsou tam všichni na malej převod."

" Jsou," připouští Šimek. "To je pravda. Ale musel jsem jim taky přiznat, že tam opravdu těžkosti mají. Inženýr Votruba mě provedl dílnama..Vono se tam lehko nedělá. Jsou to starý hahluzy, všecko je zatřískaný materiálem, stroje jsou zastaralý a lidí mají málo.."

Brejcha opět temperamentně zasáhne :

" Nezlob se, Šimku, ale já na tvým místě bych byl nepřemlouval ředitele a inženýra a byl bych se obrátil rovnou na dělníky. S těma jsi měl promluvit a říct jim :

" Soudruzi ! My jsme počítali, že nový haly budeme mít dostavěný až prvního ledna. K tomu termínu jste nám slíbil dodat

topný zařízení. Ale díky stavebním úderkám a díky zlepšení pracovních metod na staveništi, budeme mít ty haly hotový už prvního prosince, a mohli bysme je spustit naplno ještě letos...."

Šimek s úsměvem přikyvuje a přátelsky ho přeruší :

" Máš pravdu, to jsem udělat měl, ale nic není zmeškáno.... A bude dokonce lepší, když tam půjdeš ty. Ty můžeš mluvit jménem našich úderníků."

Brejcha trochu ochladne a tváří se mrzutě : "Já...no.."

" Správně!" přisvědčí hlubokým basem slevač Cifrna.

" Jedinej, kdo s nima může hnout, je Brejcha."

" No, tak vidíš," obrátí se Šimek k Brejchovi a ochotně slibuje: "Zejtra je sobota. V "Technotopu" se dělá do dvou. Já tam brnknu, aby svolali po šichtě celozávodní schůzi.."

" Počkej, počkej," ošívá se Brejcha. "Zejtra...to nepůjde."

" Copak ?", ptá se jeden z výboru.

" Já mám totiž taky nějaký soukromý starosti a chtěl jsem zrovna zejtra.."

Cifrna ho svým basem přeruší: "Co může mít, mordyje, mladý kluk za starosti ? Akorát vo holky.."

Brejcha to rychle zamlouvá: "No, dobře. Já tam půjdu, abyste nemysleli...To svoje si vyřídím potom...ale..."

" Počkat, soudruzí," zvedne ruku inženýr Santar. "To je všecko hezké, ale měli bychom také uvažovat, co budeme dělat, když nám přes všechny tyhle zákroky topení včas nedodají."

" Tak začneme i bez topení," zaduní Cifrna. "My se zahřejeme při práci ."

" Je to prosinec," varuje inženýr Santar. "Můžou přijít velké mrazy."

" Budeme tedy dělat za mrazu," řekne odhodlaně Brejcha, vstává a důrazně švihne pravicí: " A to jim taky v "Technotopu" řeknu..."

P r o l í n á n í .

O b r a z 27 .

Dílenská hala "Technotopu".

/Den-továrna/

P r o l í n á n í .

Brejcha, v lehkých civilních šatech a bílé košili s kravatou, stojí na nehotové kovové sušárně na jednom konci haly a jeho hlas se rozléhá po hale :

"...My ve Spojených strojírnách jsme rozhodnutý začít v nových halách i když bude mrznout!"

Z davu dělníků, který zaplňuje prázdné prostory kolem strojů, se ozve ironické zavolání baňatého montéra, který si otírá pot s čela, ačkoliv jen stojí .

"Tak proč nás uháníte, když jste tam takový horkokrevný ?"

Brejcha se ohlédne po hlase, ale nedá se přivést z míry:

" Protože za mrazu se nedá dělat všechno. Jemná práce na tisícinu nám bude plavat. Ta se nedá dělat při nule, když má být potom přesná při dvaceti stupních. A právě za tohle přesný strojírenství dostaneme v cizině nejvíc. Suroviny! Věci, který potřebujete vy, jako my. A proto byste měli mít zájem o to, aby se u nás jelo !

Brejcha se rozhlédne po hale a pokračuje tónem již klidnějším:

" Já vím....Těžkosti jsou všude. Vy máte možná větší než kde jinde. Ale když se opravdu chce, tak jde udělat moc!"

Šebesta, s kterým to šilo po celou Brejchovu řeč, si pošine ohmatanou bouřku zpátky s čela, mávne do široka rukama, aby udělal kolem sebe místo a spustí od plic :

" Tak poslechni, hochu ! To, co nám tu povídáš, je všechno hezký, ale nesmíš si myslet, že mluvíš s nějakýma učedníkama. Podívej se..Je nás tu moc, který jsme tady přes dvacet let. Já sám už skoro třicet. Ty svý práci my rozumíme.... A když já ti řeknu, že se tu víc dělat nedá, tak tomu věř."

Šebesta znovu nabere do plic a ukazuje přímo na Brejchu:
" Kdybyste vy, ze strojíren, stáli u našich ponků a sta-
rejch mašin, tak byste možná neudělali ani to, co my - třebaže
jste úderníci."

Brejcha je tímto náhlým útokem trochu zaražen a bedlivě
sleduje každé Šebestovo slovo. Ten chrlí ze sebe nezadržitelně:

" My to topení nemůžeme sekat v seriích. U nás se každěj
kus dělá jednotlivě, na míru a ty míry jsou pokaždý jiný. A
pak.... U nás převažuje ruční práce. Říkám ti, že za těch pomě-
rů, jaký jsou tady, víc dělat nemůžem, kdybysme se přetrhli."

Brejcha využije Šebestova oddechu, aby zasáhl věcně:

" To na vás nikdo nechce, ale co kdybyste se pokusili
změnit ty poměry."

A obrací se přímo k Šebestovi, pokračuje :

" Ty bys přece, soudruhu, moh' při svém stáří vědět.."

Šebesta se prudce ohražuje :

" Moment. Já nejsem u strany a jakýpak - při mým stáří?"

Ozve se smích.

" Odpusťte, omlouvá se klidně Brejcha. "Já to nemyslel
ve zlým...Tedy při zkušenostech, jaký máte, jistě jste se moc-
krát potkal s něčím, co nešlo...no, a když se zamyslel, proč
to nejde, nebo jak na to, aby to šlo, tak to nakonec přece šlo."

Brejcha ukáže širokým gestem na halu :

" Já se nedivím, že se vám tu špatně dělá. Vždyť vy se
tu pomalu nemůžete ani hnout. Tady, na prostředku se svářejí
bubny a ty velký skříně.."

/Kamera ukazuje velké nedophotovené kusy, zaplňující střed
haly a pokračuje v jízdě podle Brejchových výtek/

...a vy musíte tahat materiál kolem a když je to denně
a celý rok, tak z toho narostou velký časový ztráty. Kdybyste
u každý práce přemýšleli, jestli nejde dělat jinak...líp...
úspornějc...a hledali cestu, jak si ji usnadnit, tak byste se
pak divili, na jaký možnosti se přijde."

Někteří z mladších dělníků projevují souhlas.

" Jo !" ozve se znovu Šebesta a už opravdu podrážděně.

" Ale tady u nás se už nemůže opravdu přijít na nic. A jestli
se tu dělalo voďjakživa takhle, tak jenom proto, že to jinak
nejde. To je vyzkoušený."

Nyní se ozve hlučnější souhlas starších, jichž je v Technotopu většina.

Šebesta se vítězoslávně rozhlédne, ale jeho potěšení je vzápětí schlazeno Brejchovou námitkou :

" Kdyby takhle uvažoval každej, dodnes by sedláci mlátili cepama, protože to bylo taky vyzkoušený a místo vlakem by se jezdilo pěšky. To se taky osvědčilo, jenže, holt, to trvalo všecko dýl."

Hlučný smích se ozve halou. Šebesta sebou trhne a vztekle se rozhlédne.

O b r a z 28.

Šebestův byt.

/Den - stavba/

Lída, tak přišla z venku, natáčí v kuchyni vodu do malé vázičky a kropí kytičku. Ohlédne se po Jirkovi, který má na podlaze rám kolea a něco na něm kutí.

"Heleď, Jirko," řekne naléhavě, "neroztahuj se tady s tím kolem."

"Nech mě bejt. Já se vo tebe taky nestarám," usadí sestru Jirka. "Jen přijdeš a už ti překážím."

"Mami," dovolává se Lída matky, která stojí u plotny a něčím míchá.

"Je to pravda, rozkřikne se Šebestová na Jirku. "Tady není žádná dílna. Vem si ty krámy na dvorek. A už...."

Jirka sbírá rám, kladívko a francouzák a mručivě odmlouvá: "No jo.... holkám se vždycky nadržuje."

"Nemluv!" okřikne ho Šebestová.

Jirka si neodpustí otočit se ještě ve dveřích: "To se ví..... Člověk je u vás pes."

Lída zatím odchází do pokoje. Zde postaví na čistě prostřený stůl vázičku s kytičkou, rozhlédne se ještě a všimne si bačkor pod otcovou postelí. Jde a zastrčí je dozadu, aby nebyly vidět.

Šebestová v kuchyni nahlíží starostlivě do trouby, v níž se pečou buchty. Z pokoje vyjde Lída a ptá se dychtivě:

"Tak co? Co říkal tatínek, když jsi mu to řekla?"

Šebestová sebou škubne a zoufale se zatváří: "Ale holka.. Vždyť já na to vůbec zapomněla. K vůli Věře. Hned ráno začala s tím pijánem, že bysme ho mohli od Fialů koupit, táta jak slyšel vo kupování, byl jako čert, začal křičet, no, dyť ho znáš...."

"Právě proto jsem chtěla, abys ho na to připravila už ráno," přimračí se starostlivě Lída.

"No, už se stalo," pokrčí rameny a rozhodí rukama Šebestová. "Ale neboj se...Táta je dobřej."

"Někdy je taky divnej, namítá Lída." "Jako bych ho slyšela: Tady si dělá každěj co chce, mě se nikdo na nic nezptá,

já nemusím nic vědět, já jsem tady pátý kolo u vozu, mně se všechno řekne až na poslední chvíli...."

Šebestová, která zatím otevřela plotnu a prohrabuje oheň, vybuchne zlostně na Lídu :

" A bude mít docela pravdu. Takovou věc máme, jako rodiče, vědět včas a ne nás postavit před hotovou událost. Eště ty mě rozčiluj!"

Zlostně přibouchne dvířka a přenese svou zlost na kamna:

" Zatracený kamna. Ty už se mě něco nazlobily. Hoří v nich jak za dušičky...Já vezmu jednu motyku a praštím do nich, až se rozsypou. A nestůj tady jako sloup a skoč mně dolů pro kousek dřeva...."

Lída rychle odchází z kuchyně.

O b r a z 29 .

Dílenská hala "Technotopu".

/Den - továrna/

Je po schůzi. Z haly odchází poslední účastníci. Jen kolem lisu v rohu haly stojí hlouček asi dvanácti mladších dělníků. Brejcha je mezi nimi.

Lisař Soukup rozvážně shrnuje....Já jsem pro...Ovšem napřed si to všecko musím pořádně připravit, ebych to neprojel a nebyla nakonec vostuda. Ale vono to váže všecko dohromady. Když já u lisu zvýším výkon a ty za mnou pak nestačejí, tak by to zas nikam nevedlo. Nějakej čas bych to hnal, a pak bych musel pausírovat.

" O nás neměj strach," mávne rukou svářeč Kadlec.

Brejcha se ohlédne na Kadlece :

" Co ty děláš, soudruhu ?"

" Já?...Já svářím jednotlivý topný tělesa do takový.."

Kadlec hledá výraz a pomáhá si gesty, aby Brejcha snáze pochopil.
"...topný baterie."

Brejcha položí ruku Soukupovi na rameno a řekne radostně:

" Děkuju vám, soudruzí, že jste mne pochopili a že nám chcete pomoct. Já...teď, bohužel," Brejcha zrozpačítí a pohlédne trochu nervosně na hodinky, "už musím jít, ačkoliv bych si s vámi o těch věcech rád eště promluvil.Ale já budu s vámi stejně v kontaktu přes vaši závodní organizaci."

O b r a z 30.

Přístavek k hale.

/Den-stavba/

Novotný pobízí Šebestu, který se převléká z modráků do civilu: "Tak už se nezlob...dyť je to jedno..."

Šebesta sundá bouřku, hodí ji do plechové skříňky a vyjme z ní svůj měkký pomačkaný klobouk, při čemž hudruje: "Tobě...mně ne ! On si bude ze mě dělat legraci, takovej kluk. Už dlouho mi nikdo nezahejbal žlučí tak jako von."

" Dělej, člověče ! Ujede nám autobus," naléhá Novotný. Šebesta vztekle přibouchne dvířka skříňky.

O b r a z 31.

Dílenská hala "Technotopu".

/Den - stavba/

Kolem lisu jsou dělníci, kteří mluvili s Brejchou, který zde již není.

"No... a my už bysme taky mohli jít, ne?" řekne mladý klempíř Ruml, odvraceje hlavu od hlavních vrat, jež jsou otevřena dokořán.

"Počkej, počkej," pokárá ho Soukup. "Nic nezmeškáš. Máme se někde scházet, tak se domluvíme hned... Mě by zrovna zajímalo, jak na to půjdete u vás, v klempírně?"

"No, my budem koukat, abysme viděli, copak vo to," mluví rozpačitě Ruml. "Já myslím, že to stačíme nastříhat a sietovat. Jen aby byly výkresy včas."

"No, tak vidíš," řekne Kadlec, obraceje se k Soukupovi. "Vono to není tak jednoduchý."

"Právě proto je nutný, abysme si to napřed ujasnili," přisvědčí Soukup a počne vypočítávat: "Podívejte se, hoši, my měli původně dodat to topení Spojenejm strojárnám k prvnímu lednu. To máme - září, říjen, listopad, prosinec - za čtyry měsíce. A teď bysme ho měli mít hotový vo měsíc dřív. Při tom se nesmí zdržet ostatní práce, která je v plánu. Tam budeme muset vás dohánět. Čili - to znamená . každěj měsíc, až do konce roku, přidat na takovejch stotřicet procent."

Ozve se udivené zahvízdnutí baňatého montéra, který si otírá zpoceně čelo a vzdychne : "No, maucta."

Vnitřek autobusu /Zadní projekce/.

/Den - stavba/

Autobus se již rozjíždí, když do něj vskočí Novotný a za ním Šebesta, kterému tím prudkým pohybem spadne s hlavy klobouk. V poslední chvíli naskočí jeden dělník za Šebestou, postrčí ho a ten si na klobouk šlápne.

"No...no," bručí Šebesta, zvedaje klobouk.

"Ještě že to není ta tvoje památeční buřina," poznamená Novotný. "To by byl malér."

Šebesta se vážně obrátí k Novotnému :

"Moje buřina ? Ta už se mnou něco prodělala a pořád má svou fazómu. Když jsem se ženil, tak stála pětatřicet korun. A podívej se na tenhle hadr," ukazuje Šebesta měkký klobouk, který čistí rukávem. "Před rokem jsem za něj dal dvěstěosmdesát korun. Za ty peníze by přece měl bejt slušnej klobouk a ne takovýhle jesle."

Šebesta si narazí klobouk na hlavu a ti, kteří stojí u Šebesty, se zasmějí.

"Jen kdyby se všechno dělalo tak poctivě jako u nás," dodá dopáleně Šebesta.

Na sedadle za stojícími pasažéry sedí Brejcha a když slyší Šebestův hlas, zvedne hlavu.

"A to nám přijde eště někdo vykládat, co a jak," hlaholí Šebestův hlas. Brejcha se usměje.

Šebesta se jednou rukou drží tyče a vykládá kolemstojícím :

"Pro tyhle mladíky je všecko hrozně jednoduchý a snadný. Já mám takovýho mudrce doma. Je to eště učedník, ale už si myslí, že ví všecko lepší než táta. Všecko je mu jasný, se vším si ví rady, všecko by lámal přes koleno... To je ta nová generace."

Na chvíli se odmlčí a když mu nikdo neodpovídá, utrhne se na spoludělníky : "A vy tam všichni stojíte jako ryby. Ne abyste se vozvali a řekli mu, co si myslíte."

"Vždyť si mu to řek za nás," řekne Novotný.

"A řek's mu to dobře," dodá ten, který do Šebesty vrazil, když naskakoval. "Tak co my bysme eště..."

Šebesta se sebevědomě narovná :

"Poněvadž už jsem ty jeho rozumy nemoh' poslouchat..."

O b r a z 33.

Dílenská hala "Technotopu".

/Den - továrna/

Hlouček dělníků, kteří zůstali po závodní schůzi v hale, je seskupen kolem Soukupa, který na desce lisu něco kalkuluje na kusu papíru :

"...i když počítám, že mimo ty topný žebra musím denně nasekat osm tisíc lamel do chladicích garnitur, tak mi to časově vychází."

"Hele, Jindro," řekne baňatý montér. "Teď mi něco napadlo. Ty lamely přece lisuješ po čtyrech kusech najednou, viď?"

"Tak proč ty žebra k topení taky nesekáš po víc kusech. To by snad šlo?"

"Šlo. Kdybych je dělal jen z nového materiálu. Ale já musím zužitkovat všecky zbytky."

Soukup ukáže na bednu s okrojky dvoumilimetrového plechu a dodá :

"To bysme, člověče, něco vydělali na čase, ale na materiálu bysme prodělali kalhoty..."

"Zkrátka...", přeruší ho Kadlec, "teď víme, co nás čeká a co nás nemine. Já navrhuju jedno, soudruzi : V pondělí ráno přijdeme dřív, připravíme si materiál a nádobí, uděláme si pořádek a vyjedeme tu pondělní směnu vopravdu naplno, a pak uvidíme."

P r o l í n á n í .

O b r a z 34.

U viaduktu v Podbabě.

/Den - exterieer/

P r o l í n á n í .

Na stanici zastavuje autobus.

Z autobusu vystupují pasažéři, mezi nimi také Šebesta a Novotný.

"Tak buď zdrav," řekne Novotný a Šebesta zsalutuje dvěma prsty : "Taky tak. Dobrou chuť."

Novotný zahne na cestu k přívozu a Šebesta se obrací. Tu s překvapením vidí, že u autobusu jako poslední vystupuje Brejcha.

"A hele," usměje se Šebesta a ironicky se ptá : "Kam, kam? Eště na ňákou schůzi?"

"Ne," odpovídá klidně Brejcha a rovněž se usměje : "Na schůzku."

Autobus odjíždí. Když odjel, vykročí Šebesta k viaduktu. Brejcha se k němu připojí.

O b r a z 35.

Zadní projekce - Podbabská silnice.

/Den - stavba/

Brejcha srovná krok se Šebestou, který na něho pošilhává po očku a počouchle navazuje :

"Tak na rande... hm. Já myslel, že vy, úderníci, pro samou práci na takový věci nemáte ani čas."

"Skoro ne," připouští Brejcha. "Vždyť už to odkládám asi čtrnáct dní."

"To rande?" diví se Šebesta.

"Ono to vlastně rande není," vysvětluje neochotně Brejcha. "Víte, já jdu dnes... jaksi... poprvně do rodiny."

"Jo tak," pochopí Šebesta. "Oficiálně... Tak je to vážná známost."

"Je," přisvědčí Brejcha krátce.

"Aha," usuzuje Šebesta. "Budete se ženit?"

Brejcha mlčky přikývne.

"To jo, to jo," přikyvuje Šebesta a vyzvídá : "Byt už máte?"

"Slíbenej."

"A nábytek?"

"Zamluvenej."

To máte před sebou ještě velký starosti," straší ho Šebesta.

"Jen aby vám to všechno vyšlo taky na sto procent."

O b r a z 36.

Ulice v Podbabě.

/Den - exterieer/

Švec Hrabě stojí na žebříku a přelepuje firmu nad svým krámkem přelepku "OBUNA". Dává si záležet, aby papír byl nalepen rovně. Z práce ho vyruší Šebestův hlaholivý orgán :

"Pozdrav tě, Jasnosti! Ty už jsi taky komunální?"

"Taky, taky," odpovídá vesele Hrabě se žebříku. "Nedá se nic dělat. Všecky musíme do houfu. A lepší dřív, než pozdějc."

"Abys nezmeškal," broukne Šebesta posměšně a jde dále, následován Brejchou.

Švec pohodí lysou hlavou a věnuje pozornost přelepce. Uhladí rukávem rohy, zakloní se zpátky, aby měl odstup a pak sáhne za firemní tabuli, odkud vyhodí staré vrabčí hnízdo.

O b r a z 37.

Před Šebestovým domkem.

/Den - Stavba/

Šebesta dochází pomalu k vrátkům zahrádky před domkem a mračí se, když Brejcha uvážlivě mluví :

"Zapojit se do družstva... to je docela v pořádku. Já na vašem místě bych se tomu nesmál."

Šebesta je touto výtkou dopálen. Stane a založí ruce v bok.

"Jo?... No dobře, ale já na vašem místě bych se zase nestaral vo kdejakýho ševce, vo to, jak se v jinejch fabrikách dělá, a staral bych se radši vo svý. Vy si toho berete moc najednou. Víte?"

Brejcha se jen pousmívá a rozhlíží se po průčelích domků.

Šebesta, když vidí, že s Brejchou nehne, ukončí hovor :

"No, já už jsem doma."

"Na shledanou," zdraví ho Brejcha.

"Radši ne," zabručí Šebesta nevrle a vejde do domku.

Brejcha se nerozhodně rozhlíží a pak jde dále.

O b r a z 38.

Průchodní chodba s dvorkem.

/Den - stavba/

V chodbě, která prochází domkem od vchodu až na dvorek za domkem, je trochu šero. Po levé straně vedou schody vzhůru do prvního patra.

Šebesta prochází chodbou ke schodišti. Všimne si, že na dvorku, kam právě svítí sluníčko, sedí Jirka v dřepu nad rozebraným kolem.

Jde tedy k němu.

Na dvorku je vedle malé kolničky králíkárna. Drátěným pletivem dvířek vystrkují králíci své čenichy.

"Proč jsi sundal ty blatníky, ty kazisvětě?" ptá se Šebesta zamračeně.

"Zbytečnej balast," utrousí Jirka, nedávaje se rušit v montáži.

"Balast!" procedí Šebesta mezi zuby. "Já s tím balastem jezdil patnáct let do práce."

"No jo... Tenkrát... Ale dnes už se blatníky nenosej'," řekne Jirka se shovívavou tváří. "To bys musel, tati, vidět, jaký žihadla mají kluci. Takovej poslední model závodního "Hellietu" s duralovým rámem váží komplet čtyři a půl kila. A tenhle žentour bez blatníků," /Jirka ukáže opovržlivě na rozebrané kolo/-"nejméně čtrnáct."

"Poněvadž je to stará, poctivá práce," hájí kolo Šebesta.

"Starý, poctivý železo," řekne Jirka s opovržením. "Jó, tati, dnes už není svět, jako v roce pět."

"Máš moc řečí, synáčku. Abych tě něčím nepřetáh'," zlobí se Šebesta. "Až si vyděláš, kup si třeba eroplán."

Šebesta se náhle zarazí, protože průhledem chodby vidí Brejchu, který se vrátil a nyní stojí nerozhodně před zahrádkou, pohlížeje nahoru do oken.

Šebesta vejde do chodby, odkud zavolá na Brejchu :

"Halo! Copak?"

Brejcha pohlédne do chodby a projde zahrádkou. Vejde mezi

ověře chodby a rozpačitě přiznává :

"Já to nemůžu najít. Ale v téhle ulici to je. To vím určitě."

Šebesta se ušklíbne do vousů :

"No... To je opravdu vážná známost, když ani nevíte, kde bydlí."

Brejcha trochu zahanbeně vysvětluje :

"Já tu byl jen dvakrát, a vždycky večer. Večer bych to poznal. Oni mají v jednom okně nastavovanou roletu."

Šebestovi zmrzne jízlivý úsměv na rtech. Odfoukne a je vidět, že v něm začíná klíčit nepříjemné podezření.

"To... vokno je v prvním patře?" zeptá se příškrčeně.

"Ano..."

"A ta roleta je kus pruhovaná a kus bílá, jo?"

"A- a- ano," přisvědčí Brejcha a smocňuje se ho neklid.

"Á... nejmenuje se ta vaše známost náhodou Lída?" vybafne Šebesta a založí ruce za zády.

"Myslím..." chce něco vysvětlovat Brejcha, ale Šebesta vyjede, jako když ho píchne :

"Myslíte?! Tak vy to nevíte určitě?!..."

"No, to ne," opravuje se chvatně Brejcha. "To vím určitě, ale myslím... totiž chci říct, že asi vím, proč se mě na to ptáte. Já myslím, že... vy jste její..."

"Správně!" zavrčí Šebesta. "To jsem..."

"Jsem rád, že jsem vás poznal," usmívá se Brejcha a lehce se ukloní.

"To já říct nemůžu," vrčí Šebesta, dívaje se na Brejchu zpod obočí. "Ale přicházíte - jaksi - poprvně do rodiny, tak račte nahoru."

Šebesta ukáže na točité schodiště vedoucí do prvního patra a Brejcha, odhodlaně pohodiv hlavou, k nim zamíří. Šebesta jde za ním.

Jirka, který nahlížel ze dvorka do chodby, se zatváří v předtuše něčeho zlého a zamává rukou, jako by chtěl říci : Já to nechci vidět.

Šebestův byt.

/Den -stavba/

V kuchyni je jen Šebestová. Chce přiložit kus dřeva do plotny, ale dvířka jsou nedovřena a z topeniště vyčuhuje konec tenké trubky.

Šebestová vezme trubku, ale se zasyknutím uškubne, neboť trubka je horká. Popadne hadr a hubuje:

"Kluk ničemná.. Pořád mi cpe něco do plotny, pak mi to má hořet..."

Vezme trubku do hadru a položí ji na dleždičky před plotnou. Trubka je na druhém konci do červena rozpálená a slabě se z ní kouří. Dříví však už Šebestová do plotny nepřiloží, protože se dveře prudce rozletí a v nich se objeví zamračený Šebesta, pobízející Brejchu:

"Prosím...Račte dál, mladý pane."

Brejcha vejde, Šebesta zavře dveře a místo pozdravu vyběhne na ženu:

"Kde je Lída?"

"Tam!" ukáže zaražená Šebestová na dveře pokoje, kam se Šebesta vzápětí vrítí jako tank. Prudce za sebou zavře dveře.

Brejcha s kloboukem v ruce se rozpačitě ukloní Šebestové:

"Já jsem Brejcha. Odpusťte, že jsem neměl ani čas pozdravit... ale pan Šebesta..."

Šebestová si otře ruku do zástěry a podává ji Brejchovi:

"Těší mě. Lída říkala, že dnes přijdete..."

Obe však zmlknou a starostlivě se zehledí ke dveřím pokoje, odkud doléhá Šebestův bouřlivý, rozčilený hlas:

"Mně se nic neřekne, bodeť ne, mně do ničeho nic není, táta - ten je u vás poslední, táta nemá do toho co mluvit, každej si dělá, co chce..."

Je slyšet, že Lída něco otci vysvětluje, ale slovům není rozumět, Šebestův hlas však Lídu rázně přeruší:

"Mlč...Je to pravda. Jak já teď před ním vypadám? Co? Jako kašper..."

Lída se opět snaží otce tiše uklidnit a Šebestová té malé přestávky v bouři hledí využít a pobízí Brejchu:

"Odložte, pane Brejcho... a vemte místo."

"Děkuju," řekne Brejcha neklidně, nespouštěje pohled se dveří pokoje. "Já radši počkám."

"Hned nato se ozve ze dveřmi do chodby blížící se pláč. Do kuchyně vchází Věra a teprve teď propuká v žalostné naříkání.

"Co se ti stalo?," ptá se ustrašeně Šebestová, ale Věra jen škytá.

Šebesta vyletí z pokoje a rozkřikne se:

"Co je to tu dnes za cirkus? Co brečíš?"

"Te...te...tati...Fi...fi...Fialovic to piáno...pro...prodalíí. Proč jsi mi ho nekoupil!?"

"Vy jste se dnes všecy zbláznili," rozčiluje se Šebesta. "Kdo to jakživ slyšel, aby dělník kupoval dětem piáno!"

Brejcha s klidným úsměvem zasáhne do rozmluvy: "Dovolte, pane Šebesto, ale proč by nemo? U nás ve Spojenejch strojárnách je hodně dělníků, který si koupili motocykl a já myslím, že motocykl a pianino je asi tak ve stejný ceně."

"Já tolik nevydělám, jako ty vaši úderníci", odsekne vztekle Šebesta.

"To je to", pokrčí rameny Brejcha.

Šebesta se narovná, jak může nejvýš, nabere dech, založí opět ruce za zády a přiblíží nos výhrůžně až před Brejchův obličej:

"Poslechněte...vy...vy mladíku...tady je domácnost pana Šebesty! Rozumíte? A na to, co se tady má dělat, nepotřebuju žádnýho pana radu. Proto jste sem snad nepřišel..."

"Ne," řekne Brejcha klidně a vážně. "Proto ne...Pane Šebesto, po tom, co jsem vám říkal cestou, už víte, že..."

"Vím, vím," přeruší ho Šebesta. "Chcete se ženit, nábytek máte zamluvenej, byt máte slíbenej a nevěstu jset si už taky vybral. To já ovšem nevěděl.../Šebestův hněv opět stoupá, když úkosem pohlédne na Lídu, která se objeví ve dveřích pokoje./... že je to zrovne tahle slečna, která už je tek samostatná, že jí táta nestojí ani za to, aby mu řekla: Budu se vdávat."

"Tati," zprotestuje Lída, která se cítí před Brejchou zahanbene.

Brejcha už má Šebestovy umíněnosti také dost.

"Pane Šebesto", řekne rozhodně, "teď už tedy víte, že se chceme s Lídou vzít...a...tak se ptám vás a vaší paní, jestli mi ji dáte."

Šebesta chvíli přemýšlí s přimhouřenýma očima a pak odpoví záluďnou otázkou:

"Mno...A co když já řeknu - ne ?!"

Brejcha pokrčí rameny a klidně odpoví:

"Tak se na tom nic nezmění, protože si ji vezmu stejně."

Šebesta vykulí oči a nadskočí zlostí:

"Proč se mě tedy vůbec ptáte ?"

"Protože se to tak mezi slušnejma lidma dělá.No... a teď, když už jsme si všechno řekli, tak nebudu zdržovat."

Brejcha se ukloní Šebestové.

"Děkuju vám, paní Šebestová...Odpusťte...A vy, pane Šebesto, se na mě taky nezlobte. Na shledanou!"

Brejcha odchází a Šebesta si neodpustí ještě jednu jedovatost: "Buďe nás těšit, " volá za ním. "Můžete zas přijít s nějakým zlepšovacím návrhem do rodiny. To mám moc rád."

Lída vrhne na otce zničující pohled a vyběhne na chodbu za Brejchou. Když se za ní zavřely dveře, pohlédne Šebestová přísně na muže a potřese káravě hlavou.

"No,no," ohražuje se Šebesta. "Zakousněte mě!" A v rozpacích se oboří na Věru, která vyjeveně hledí, co se to tu děje:

"A ty nekoukej. Žádný piáno nebude!"

Věra táhle zaskučí a odchází zřeceně do pokoje.

Šebestová znovu potřese káravě hlavou:

"Ty jsi se zase jednou ukázal...jen co je pravda," ulevuje svému rozčilení."Vidíš ho poprvně a hned uděláš takovouhle ostudu."

"Poprvně?" vylítne Šebesta. "A já dělám ostudu?...On ji udělal mně. Dneska. Ve febrice! Předě všema! A eště mně přijde vykládat sem, co bych měl a jak bych měl. V rodině nepotřebuju žádnýho referenta. Tedy si udělám pořádek já..."

Šebesta přechází rozčileně,podle kamea a přitom nakopne širkovu trubku, kterou Šebestová vytáhla z plotny.

"A co je tohle za krámy.." houkne. Shýbne se vztekle pro trubku, popedne ji,ale hned s ní zase praští o zem a zavýje:

"Kručí tyrkn !"

O b r a z 40.

Před Šebestovým domkem.

/Den - stavba/

Brejcha vychází z domku a Lída, všecka nesvá a nešťastná, za ním.

"Přede mnou nemusíš, Lidko, tatínka omlouvat," usmívá se Brejcha klidně. "Já do něj vidím. V jádře je dobrý, ale ze zá-
sady je proti každé změně. Ať už v práci, nebo v rodině, jen
aby všecko běželo tak, jak je zvyklý. Co je nový, to je pro
něj špatný."

"On taky nebyl připravený, že k nám přijdeš...viděl tě
poprvé," usuzuje Lída.

"Právě, že ne. My už jsme se poznali před tím", řekne
Brejcha.

Lída na něho udiveně pohlédne: "Kde?"

"V "Technopolu" na schůzi..." přiznává Brejcha jaksi pro-
vinile. "Trošku jsem ho tam usazoval...ale...cožpak já moh' vědět,
že je to můj nastávající tchán?"

Lída zvedne pohled na okna v prvním patře, pak vezme
Brejchu pod paží a táhne ho ze zahrádky.

Z a t e m n í t .

O b r a z 41.

Dílnská hala "Technopolu".

/Den - továrna/

R o z t e m n i t .

Do haly se trousí dělníci ke svým pracovištím. Přichází i podmračený Šebesta, dosud oblečený v civilu. Projde kolem bubnu a dochází k lisu, kde již Soukup své pracoviště připravuje. Proti dřívějšímu se okolí Soukupova lisu nápadně změnilo. Je tu všechno srovnáno, materiál je připraven v dostatečném množství a zbytečné krámy jsou uklizeny. Soukup si seřizuje péro u nožní páky, aby lis spouštěl při námaze co nejmenší,

Šebesta pohlédne úkosem na "ty novoty", zavrtí hlavou a zmizí ve své dílně.

Soukup zvedne hlavu od lisu, pohlédne za Šebestou a pak významným pohybem hlavy naznačuje přicházejícímu Kadlecovi, že Šebesta už přišel.

O b r a z 42.

Přístavek v hale.

/Den - stavba/

Šebesta už má svou buřinu na hlavě a natahuje si přes kalhoty modráky. Jeho skříňka na šaty je otevřena.

Když zaslechne kroky a hluk u vchodu, ohlédne se.

Ve dveřích stojí Soukup a Kadlec.

"No", povídá Šebesta přátelsky. "Co je nového, chlepci?"

Soukup odkašle a pak řekne vážně:

Jdeme vám něco říct, Šebesto...My...tuhle s Frantou jsme se domluvili,...ehm..., že dnesní směnu pojedeme údernicky."

Šebesta se přimračí a sevře rty, až se mu zjeví vousy:

"Tak von vás ten Brejcha přece jenom nachytl."

"Jakýpak nachytl. My jsme se rozhodli sami. No a podle toho, jak dopadnem, tak bysme se monžá zavázali nahnat ten měsíc, vo kterej nás žádají Spojený strojírny."

"A to byste ho chtěli nahnat - vy dva," ukazuje prstem Šebesta na oba a ironicky se usmívá.

"No...to ne...," přidá se Kadlec. "Klempíři jedou s náma."

"Všichni?" ptá se Šebesta nedůvěřivě.

"No."

"Proto", broukne spokojeně Šebesta..."No...Dělejte, co umíte..."

Šebesta se obrátí ke skřínce, vytahuje bluzu a dodává varovně:

"Ale pamatujte si, že pak budete muset makat jako mourovatý. A pořád!"

"Tak to ne, Šebesto", mluví přesvědčivě Kadlec. "My chceme udělat víc, ale dřít se jako mourovatý, to nechcem. V tom není vtíp. Jen je v lepší organizaci práce, v úspornějším postupu..."

"To už znám", přeruší ho Šebesta. "To jsem slyšel v sobotu. Jenomže já tak snadno nenalítnu..A vůbec, co já se rozčiluju? To je přece vaše věc. Mně do toho, co si děláte, nic není..."

"Počkejte, Šebesto", zarazí ho Soukup. "Tedy do toho, co my uděláme, vám taky něco bude. Ono půjde vo to, abyste nám potom stačil."

Šebesta pošoupne bouřku do týla a nakloní se vpřed:

"Vám, vy cápkové?...Vám stačím dycky...Jednou rukou!"

Šebesta mávne rukou, obrátí se k nim zády a zapíná si bluzu.

Ozve se siréna. Šebesta se znovu otočí, chce ještě něco dodat, avšak Soukup a Kadlec již odešli.

O b r a z 43.

Díleňská hala "Technotopu".

/Den - továrna/

Siréna doznívá zároveň s prvním úderem Soukupova lisu. Pravidelně, ráz na ráz, vyráží stroj měděné lamely po čtyřech kusech.

Soukup, soustředěný jen na svou práci, obsluhuje lis a v přistavené bedně přibývají v pravidelném rytmu výlisky po čtyřech kusech.

Ve svářecí kóji pracuje Kadlec. S brýlemi na očích, stejně soustředěně jako Soukup, přejíždí svářecím plamenem spojku topného tělesa a rourou pro přívod páry.

O b r a z 44.

Přístavek k hale.

/Den-stavba/

Šebesta pálí cigaretu. Jednu pálku odloží na poličku a druhou chce vložit do krátké špičky, kterou napřed profoukne. Špička je ucpaná. Šebesta s ní klepe, znovu profoukne, a pak sečne hledat v zásuvce stolku kousek drátku na protažení. Při tom si bručí pro sebe zdánlivě nesouvisle, jak přeskakuje v myšlenkách:

"Hm...Stejný...jako von... Brejchové uvožřený...na mě... kam se hrabou...mordýje... kdo mi tu zase štrachal...dyť tu ten drátek byl..."

Znovu profoukne špičku, pak ji vztekle vrazí do kapsy bluzy a zapáliv si pálku cigarety bez špičky, přistoupí k peci.

Zapne proud, pokuřuje a čeká, až se pec rozpálí.

P r o l í n á n í .

O b r a z 45.

Učednická dílna v Elektře.

/Den - továrna/

P r o l í n á n í .

Jirka přetáčí vinutí elektromotoru. Je zebrán do práce tak, že se skoro lekne, když se za ním ozve mistrův hlas :

" Šebesto!"

" Krosím."

Mistr Burgr dává pohybem ruky znamení, aby šel Jirka od téhle práce.

" Syp, syp dolů, ale už!"

" K a m ?"

" Sklíčka do elektroměrů," řekne mistr důrazně.

Jirka vyskočí a omlouvá se :

" Jo sklíčka..já na ně, pane mistr, zapomněl. Už jdu."

" Abych ti to nemusel vždycky připomínat. Když sis to vzal na starost, tak si toho hleď, nebo dám tu ulejkku Bonbónovi.

Jirka schlípne a odchází.

Krátké prolínání.

Krátké prolínání .

Učedník prochází dveřmi, nemotorně se otáčeje se svazkem elektrického kabelu přes rameno. Upozorní ho signálové zahvízdání. Ohlédne se do kouta vedle dveří a jeho kulatá tvář se vyjeveně rozzáří. Učiní pár kroků a octne se u Jirky, který na stole pod oknem řeže tabuli skla.

Bonbón shodí kabel s ramene:

" Tě Bůh, Jirko !"

" Jirka, který nařezává tabulku skla podle železného pravitka sklenářským diamantem, ustane v práci a ptá se :

" Tak jedeš s náma ?"

Bonbón zavrtí hlavou .

" Ne...Já si vezmu dovolenou až v zimě. My pojedeme s bráchou na lyže."

Jirka mávne pohrdavě rukou :

" Jsi tedy vořech, Bonbóne, to ti řeknu."

" Jakejpak vořech," ohražuje se Bonbón. "Přece hned první tejden s váma nepojedu makat na brigádu."

" Aha, tak tohle je to," hvízdne Jirka. "Ale aby sis nemyslel, že my budeme dělat na ozdravovně a ty že tam budeš v zimě jezdit na prkýnka. A vořech si stejně. My si odbydem brigádu a pak se budeme čtrnáct dní čundrat na kolech."

Jirka vytáhne z kapsy montérek notes, otevře jej a špačkem tužky přeškrtně v něm Bonbónovo jméno :

" Tak. Jseš škrtnutej a jedem bez tebe."

P r o l í n á n í .

O b r a z 47 .

Soustružna "Spojených strojůren".

/Den - továrna/

P r o l í n á n í .

Sirána, která odhokává konec směny, doznívá .

Stroje jsou vypínány a jejich hluk slábne.

Brejcha vypne jeden soustruh, přechází k druhému stroji a zastaví jej také. U třetího pak chvíli pozoruje jak dojíždí a mezitím si otírá ruce do kusu čisticí bavlny.

Ze soustružny odcházejí dělníci, mezi nimi předseda výrobního výboru Šimek. Uhne s cesty uprostřed soustružny a vejde mezi stroje.

/ Kamera panoramuje za ním /

Dojde k Brejchovi a něco se ho ptá .

/ Záběr zblízka/ Brejcha zastaví třetí soustruh a vyjímaje ze stroje obrobek, odpovídá :

" No... trochu jsem s nima v "Technotopu" pohnul, ale měl jsi pravdu. Je to tam namačkaný jedno na druhým, stroje jsou starý, nevykonný a potíží je tam moc. Jestli se tam nepodaří dostat do soutěžení většinu továrny, tak jsme vedle, protože pár obětavejch jednotlivců to tam nevytrhne."

" Já to říkal," přikývne Šimek.

" No, počkej," dodává Brejcha s důvěrou. "Eště nezačali, tak uvidíme...."

O b r a z 48.

Přístavek k hale.

/Den-továrna/

Šebesta nasypává do hřebenového lůžka kruhová žebra a jeho pracovní horlivost je až nápadná.

Přiskočí k peci, provlékne tyč rozžhavenými žebry, vytáhne přípravek, aby chladnul a chystá se vsunout do pece nový přípravek. Vtom se ozve hlas Novotného :

" Jendo ! Už je padla !"

" Vím. Nejsem hluchej," řekne krátce Šebesta a pracuje horlivě dál.

" Tak pojd' domů," pobízí Novotný, stoje mezi dveřmi.

" Až to dodělám," řekne Šebesta urputně .

" Ty máš povolený přesčas ?"

" Ne."

" Proč toho tedy nenecháš ?"

" Nech mě bejt a nezdržuj," odsekne Šebesta. Otře si rukávem čelo a vrhá se znovu do práce.

Novotný pokrčí rameny, něco si bručí nespokojeně pro sebe a obrací se k odchodu. Mezi dveřmi se potkává s dílenským mistrem Hlouškem, který nhlíží do Šebestovy dílny a když vidí, že Šebesta ještě pracuje, vejde. Novotný odešel.

Šebesta neví, že za ním Hloušek stojí a proto sebou škubne, když Hloušek řekne :

" Svářeči ti dneska prohnali sako, viď ?"

Šebesta se mračí jako čert.

" Dlouho mě prohánět nebudou," odsekne bručivě. "Až si to všecko připravím, jako voni, tak budu zas prohánět já je."

" Budeš mít co dělat," přikývne Hloušek a obrací se k odchodu.

Ředitelská kancelář "Technotopu".

/Den - stavba/

Ředitel Skála v civilu stojí za psacím stolem a hledí ke konferenčnímu stolku, kolem nějž sedí dělníci: Soukup, Kadlec, starší klempíř Brandejs a s nimi v bílém plášti inženýr Votruba. V kanceláři je přítomno ještě několik dělníků z klempírny a dva svařeči. Ti stojí, protože tu není dost židlí pro všechny.

Inženýr Votruba má před sebou několik rozpisek /pracovní výkazy/ a na logaritmickém pravítku rychle vypočítává a poznamenává čísla na rozpisky .

" Tak soudruh Soukup splnil dnešní směnu na 138%. To je hezký výsledek. Teď jenom udržet tempo.

" To nebude nic těžkýho. Já myslím, že půjdu eště vejš. Dneska jsem poznal, že jeden pohyb dělám docela zbytečně. Ona je to maličkost. Ale když těch pohybů je deset tisíc za den, je to ztráta půldruhé hodiny. Až si srovnám materiál na druhou stranu a zvyknu si dávat ho do mašiny levou rukou a pravou současně vybírat, tak to puđe jako dyž hrom bije."

Ředitel Skála přikývne souhlasně :

" Maličkost...Právě z těch maličkostí se skládají velké věci... A co svařeči ?"

Inženýr Votruba se podívá do rozpisky a řekne :

" Ti jeli dokonce na stočtyřicet procent."

" A jak jste na to šli," ptá se se zájmem Skála.

" Dřív jsme to dělali tak," vysvětluje Kadlec, "že si každěj svařel svůj radiátor sám celej. Teď jsme si tu práci rozdělili na tři operace a každěj dělá to, co mu nejlíp sedí."

" A pak jsme přišli taky na to, že místo na soustruhu se trubky řežou rychleji na brusce tenkým kotoučem," dodává dlouhý svařeč Rudla.

" A myslíte, že se vám ještě podaří dnešní výkon zvyšovat?", ptá se inženýr Votruba Kadlece.

" To tedy sotva," zapochybuje Kadlec. " My budeme moc rádi, když nepuďem dolu."

" Proč," ptá se Skála.

" Protože nám nestačí Šebesta," řekne bez obalu Kadlec.

" Tak jste na tom jako my v klempírně," ozve se Brandejs. "Tam jsme postavili dvě úderky, ale co je to platný, když nám nestačí kreslič. Buď je jich málo," obrací se Brandejs k Votrubovi, "nebo já nevím, čím to je.."

" Málo je nás tam," řekne vážně Votruba. "Ale já ti řeknu proč. Mladý lidi z průmyslovky neboví kreslit a propočítávat roury, to je pro ně fádni. Kdybychom dělali motocykly, tak budeme mít technického dorostu...." Votruba mávne rukou a dodá již klidněji: "A neďiv se. Kluci mají rádi pohyb a mašiny. Jen když to běhá."

Votruba náhle přeruší téma a řekne rozhodně: "To ale neznemará, že bychom vám v konstrukční kanceláři nestačili. O to už se postarám, abyste na nás nečekali.."

" Tak, teď bychom přešli k nějakému konkrétnímu součtu a uzavřeli to.." přeruší inženýra Skála.

Soukup si však pospíší a přeruší chvatně ředitele :

" Já bych dnes eště nedělal uzávěr, soudruhu řediteli a myslím, že ostatní se mnou souhlasej'. Dneska sme to vlastně rozjeli a za jeden den se všecko neukáže. Proto navrhuji, abysme pokračovali do konce tejdne a podle docíleného průměru potom každěj podepíšeme svůj závazek. Já tedy pro svoji osobu věřím, že ten můj závazek bude v sobotu vyšší, než bych podepsal dnes."

" To je pravda," souhlasí Kadlec a ostatní přikyvuji.

P r o l í n á n í .

O b r a z 50 .

Šebestův byt.
/Den - stavba/

P r o l í n á n í .

Švec Hrabě stojí u dveří, v ruce drží velkou plátěnou tašku a říká Šebestové, která myje nádobí :

"...Možná, že šel nějakou vyprovázet a zdržel se."

" Jděte, vy...." utrhne se žertem Šebestová. "Třebas mají nějakou schůzi. Jindy už bejvá dávno doma. A nestůjte. Sedněte si, vždyť už musí přijít."

Šebestová odstává židli od stolu, ale Hrabě si sedne na nízkou stoličku u dveří :

" Děkuju, děkuju...Už sedím. Já jsem zvyklej na nižší trůn..."

Sotva však dosedl, ozvou se na chodbě kroky. Švec vstane a Šebestová řekne :

" To je von ."

Po chvílce se otevrou dveře a vstupuje Šebesta:

" Dobrý poledne," zebračí zamračeně .

" Pomalu dobřej večír," poznamená Šebestová. "Prosím tě, táto, kde jsi tak dlouho ?"

" Kde," vybafne Šebesta. "V práci."

" Do tečka ?"

" Do tečka...A jestli to pude takhle dál, tak abych se do fabriky vůbec vodstěhoval," hubuje Šebesta a otočí se k ševci :

" A co ty chceš ?"

" Říkal jsi, že mi půjčíš toho belgickýho samce."

" A jo, vzpomene si Šebesta. "Pojď si pro něj."

Odchází a ve dveřích se ještě obrátí :

" Rážo, počkej eště s tou polívkou, ať mi nevystydne."

O b r a z 51 .

Průchodní chodba s dvorkem .

/ Den - stavba /

Jirka je v malé kolniče vedle králíkárnny a v malém svě-
ráku má upevněný zadní nosič na kolo. Je to jeho vlastní výrobek
a ještě není hotový. Jirka se přehrabuje v bedniče se šrouby a
zkouší na konci příčné trubky nosiče, na níž jsou nasazeny pod-
pěry, různé matky. Žádná z nich průměrem neodpovídá. Když slyší
kroky, vyhlídne ven.

Ke králíkárně přichází Šebesta s Hrabětem, který nese
plátěnou tašku. Šebesta se kaboní a švec ho popichuje :

" Ty jsi dnes naložený jako vokurka."

" Ty bys byl taky, kdybys vod rána táhnul jako mezek a
neměl jsi ani času utřít si nos," bručí Šebesta a zohvízdá .

Králíci vystrkují čumáčky drátěným pletivem dvířek.

Šebesta přistoupí k jednomu kotci a otevře dvířka.

V kotci je velký belgický králík.

Hrabě se ptá počouchle :

" A co se to u vás dělá, že máte takovej fofr ?"

" Soutěží se," vybuchne vztekle Šebesta a popadne králíka.

Švec se rozzárí a ušklebuje se :

" Tak vida, pořád jsi se odříkal a nakonec bude z tebe
úderník.."

Šebesta drží králíka jednou rukou za uši, druhou za hřbet
a zdvihne ho Hraběti, který nastavuje tašku, před nos :

" Ze mě ?", vyjede Šebesta. "To dřív bude mít tenhle sa-
mec mladý, než já budu úderník, ty smolotechno."

Šebesta vloží králíka do nastavené tašky a zavírá kotec.

" No, mlč," nepřestává švec popichovat. " Já taky myslel,
mě nikdo do družstva nedostane... a dneska ? Dneska jsem v " Obu-
ně" a řeknu ti, že..."

" Nic mi neříkej, já všechno vím, přeruší ho Šebesta,
mávně rukou a převádí řeč na králíka: "Heleď, nezapomeň ho krmit."

"Bez starosti," uklidňuje ho Hrabě. "U mě dostane všechno, co si řekne. Tak ti zatím děkuju."

A švec, tiše se pochechtává, odnáší králíka.

Šebesta hledí za ním a pak přistoupí ke kolničce.

"Co to tu morduješ?" ptá se Jirky.

"Nosič na kole," vysvětluje syn. "Tati, prosím tě, nemá tu dvě čtvrtcoulový matky?"

"Ty tu nebudou... Na co je chceš?"

"Semhle, utáhnout podpěry," ukazuje Jirka na konce příčky, kde je vyříznutý závit.

"A to si nevíš rady?" hartusí Šebesta a hrábne do bedničky, odkud vytáhne kousek trubky s podložkami: "Dej tam tyhle dvě podložky."

"A jak tam budou držet?"

"Takhle, ty mudrci."

Šebesta odstrčí Jirku, sejme dvě kruhové podložky s trubky, na níž jsou navlečeny a nastrčí je na konec příčky. "No... a teď trubku na konci roztáhneš.."

"Jo... a vona mi rupne," namítá Jirka.

"Nic nerupne. Musíš mít taky cit pro materiál," řekne Šebesta a vrazí konec kombinačních kleští do ústí příčky. Pak kleštěmi zakrouží a konec plechové trubky se roztáhne.

"No... a je to," prohlásí Šebesta a položí kleště. "Kdyby jen trochu myslel na to, co děláš, tak na to musíš přijít sám."

Šebesta odchází z kolničky. Jirka vezme kleště a počne roztahovat druhý konec trubky.

Prolínání.

Staveniště na pláni za Prahou.

/Podvečer - exteriér/

P r o l í n á n í.

Brejcha s Lídou stojí u kulatého sloupu /zády ke kameře/ a nad jejich hlavami rámuje horní okraj záběru konec něčeho, co spočívá na sloupu. Celkový dojem působí tak, jako by oba stáli na nějaké verandě se sloupem.

Oba hledí do krajiny, s lesíky v dálce.

"...Tak tohle je vyhlídka z terasy", řekne Brejcha, objímaje rukou Lídino rameno.

"Krásná", vydechne Lída.

/Kamera odjíždí zpět/ Objeví se, že to, co vypadalo jako sloup a stříška verandy, je velká návěstní tabule na dvou sloupech, uprostřed holé, rozkopené pláň. Na tabuli je nápis: "Stavba rodinných domků pro zaměstnance Spoj. strojírny".

Brejcha s Lídou hledí na rozkopenou pláň. Zemyšlený Brejcha náhle oživne. Zvedne třísku dřeva a počne kreslit rychle v písku plán bytu a při tom vykládá:

"V celém plánu není tak hezký byt, jako ten náš. Koukej - tohle je kuchyň. Ta bude mít okno na východ. Pokoj je rohovej, na východ a na jih, tam bude sluníčko celej den. Tuhle je ložnice, ta je malá..."

Lída přidřepne vedle Brejchy a usmívá se jeho nadšením. Brejcha neznačuje na plánu dveře do malého čtverce:

"Z ložnice se jde rovnou do koupelny..."

"To je všecko krásný," řekne Lída, "jen jestli to bude do zimy hotový".

"Do zimy?", vykřikne Brejcha. "Do konce října tu bude stát patnáct domků."

Lída se rozhlédne po pusté pláni a zapochybuje:

"To snad není možný."

"Proč by nebylo? Přál bych ti vidět ty naše nové haly. Dneska se staví jinou metodou než dřív. A tyhle naše domky ?

To je serie. Většina dílů se přiveze hotovejch a tady se zmontují jen dohromady."

Lída. "Stejně bude ta první zima nepříjemná", pochybuje stále. "Zdí budou syrový..."

"Neměj strach. Všechny domky budou mít dálkový topení. Podívej...tamhle ten výkop je právě pro něj."

Lída se opět počne usmívat. Brejcha si vzpomene a přikresluje třískou : "Jo... a ešte něco..kolem celého bytu je terasa. Tam na jaře postavíš kočárek na sluníčko,"pokračuje Brejcha a hlas mu trochu zněží. "Z kuchyně na něj akorát uvidíš..."

Lída uhne pohledem a zahledí se někem do neurčita. Položí svou ruku na Brejchovu a tiše, rozpačitě mluví:

"Pepo...Maminka už to ví."

Brejcha zvažní: "Zlobila se hodně?"

"No, to víš...Ale...hlavně má starosti, jak bude vyvádět táta, až se to dozví."

"Podívej se, Lídko," uklidňuje ji Brejcha. "Na druhé měsíc se vezmeme a pak ať říká, co chce. Jeho už nebudeš."

Brejcha vstane, podá Lídě ruku a pomůže jí také vstát. Vezme ji oběma rukama za ramena, zahledí se jí do očí a opět zněží:

"My...," řekne měkce, "my budeme spolu šťastný, viď,Lído..."

Lída mu místo odpovědi nabídne ústa k polibku.

Proti oblačnému nebi se na pusté, rozkopené pláni rýsují siluety dvou mladých, zamilovaných lidí.

Z a t e m n i t .

O b r a z 53.

Před Šebestovým domkem.

/Den - stavba/

R o z t e m n i t .

O plot zahrádky před domkem stojí opřena tři kola, na jichž nosičích jsou připevněny plné torny. Ferda /jeden z učedníků z učňovské dílny "Elektra"/, sedí v dřepu u kola a hustilkou pumpuje vzduch. Hmátne na pneumatiku, zkouší její tvrdost a pumpuje dále.

Průchodní chodba s dvorkem.

/Den - stavba/

Jirka připevňuje na nosič kola tornu s prádlem. Utahuje řemínky torny. Jeho počínání pozorují dva spoluúčnové z "Elektry". Z chodby vejde na dvorek Šebestová. Nese silný pletený svetr a nařizuje:

"Jirko, ten svetr si přibalíš... Bez něj mi nepojedeš."

"Mami. V srpnu a svetr," odporuje Jirka.

"Nemluv. Noci jsou chladné, budete spát někde ve stodole, pak přijedeš a já bych tě kurýrovala. A ne, abys lez určitě do vozy. To ti povídám."

Jirka zřejmě neochotně vrazí svetr pod utažené řemínky torny. Šebestová se obrací k jeho kamarádům:

"A ne, abyste se po cestě chytali nákladních automobilů. Držte se na kraji silnice, ať do vás něco nevrazí."

"Mami," brání se syn. "Přece nejezdíme voď včerejška."

"No, vy jste všechny hrozně zkušený. A jak dojedete na místo, hned nám piš. Já stejně budu trnout strachy. Takovýhle čtyři kluci pohromadě, to je jen samý darebáctví. Ale nepřej si, Jirko, abysme se na tebe něco dozvěděli. Znáš tátu..."

Náhle si Šebestová vzpomene:

"A počkej... Co ti říkal táta ráno?"

Jirka se ohlédne ke králíkárně a nerad připouští:

"A jó... toho králíka přinest od ševce... Mami, ať tam skočí Věra, až přijde ze školy".

"Věra se ho bojí. Víš, že kouše. A nevodmlouvej. Vem si tašku a plev."

Kout dílny v "Elektře".

/Den - stavba/

Učedník řečený "Bonbón" sedí u stolu na místě Jirkově, láme rozřezanou tabulku skla. Nadělá víc střepů než pravidelných okének.

Přichází mechanik Jedlička a shání se po hotových okénkách: "Tak co je s těma sklíčkama?"

Zerazí se, když vidí hromádku střepů:

"Jak to řežeš, ty kazisvětě?"

"Dyž vono to jináč nejde", hájí se Bonbón. "To sklo je náký křehký nebo kazový..."

"Ručičky máš kazový," řekne Jedlička. "Pusť. Jdi vod toho."

Jedlička odstrčí Bonbóna a sedne si k té hračičce sám.

Pečlivě, podle pravítka, nařeže tabulku skla napřed vodorovně, potom svisle a spokojeně řekne: "Tak", a počne ji lámat. A hned první řada okének se mu ulomí křivě.

Bonbón se zlomyslně zachechtne. Jedlička ho zpraží přísným pohledem a ulomí druhou řadu okének. A zase špatně.

Z jedné celé tabulky získá Jedlička pouze tři pravidelné obdélníčky. Z ostatního skla jsou střepy.

"Tahle tabule byla vopravdu nějaká kazová," řekne mrzutě Jedlička a počne řezat druhou tabuli.

"Z toho si nic nedělejte," řekne Bonbón shovívavě. "Mně to ze začátku taky nešlo. Ale zrovna, než jste přišel, tak jsem udělal z jedny tabulky pět dobrejch. Vo co? Že vy je neuděláte?"

Jedlička poposedne a kasá se:

"To by bylo hezký..."

A teď si na řezání skla dává opravdu záležet.

O b r a z 56.

Dvorek u Hrabětů.

/Den - stavba/

Ke králičím kotcům přichází Zdeňka, asi patnáctiletá dcera ševce Hraběte a za ní Jirka s taškou.

V jednom kotci jsou dva belgičtí králíci stejně vybarvení, stejně velcí a na pohled těžko k rozeznání.

"Tatínek není doma a já nevím, kterej to je. Poznáš toho vašeho?", ptá se Zdeňka bezradně.

"Neboj," řekne Jirka sebevědomě. "Ten se přihlásí sám. My je máme dresírovaný. Dávej pozor."

A Jirka zahvízdá /podobně jako jeho otec v obraze 51/
Jeden z páru belgických králíků vystrkuje čenich drátěným pletivem dvířek. Jirka otevře dvířka, popadne králíka za uši a hřbet a vloží ho do tašky, kterou Zdeňka drží.

"Tak ahoj, seňorito", řekne rozpustile a odchází.

O b r a z 57.

Kout dílny v "Elektře"

/Den - stavba/

Bonbón spokojeně hledí na hromádku střepů, která se znatelně zvětšila.

"Jen jste se měl vsadit", řekne jízdlivě Jedličkovi.

Mechanik Jedlička se škrábe ve strništi vousů na bradě:

"Hm...to je divný...Jak von to ten kluk Šebestů dělal?"

"Stejně, jako my. Podle pravítka si celou tabuli nařezal a pak to lámal jako čekuládu".

Přichází mistr Burgr:

"Copak? O čem se tu dohadujete?"

"Prosím tě," ptá se Jedlička. "Kolik tabulek skla si bral Šebesta na řezání?"

"Deset."

"A kolik z nich nadělal vokýnek?"

"No...po pětadvaceti..dvěstěpadesát."

Jedlička zavrtí nedůvěřivě hlavou: "Jak to? Von neměl zmetky?"

"Žádný," řekne Burgr.

"To není možný," protestuje Jedlička. "Teď to tu zkouším řezat a pořád se mi to láme vedle".

"Tek to děláš špatně", usoudí Burgr. "Pusť mě k tomu."

"Prosím," vstává ochotně Jedlička a počíná se usmívat zlomyslně jako Bonbón. Burgr usedne, narovná si na nose brýle a počne obřadně řezat tabulku skla podle pravítka.

P r o l í n á n í .

Burgr dořezává poslední čáru na tabulce. Odloží diamant a řekne spokojeně:

"No...prosím. V tomhle přece nemůže bejt žádněj zázrak. Teď se to krásně neláme..."

Burgr ulomí krajní pruh skla. Tabule praskne nespříč.

"Hm..." podotkne suše Bonbón.

Burgr po něm bleskne očima:

"Tebe se nikdo neptá...Hm...jestli von to nelámal takhle přes htenu stolu..."

Burgr pošine tabulku skla k okraji stolu, v místě řezu ji srovná zároveň s hrenou a na přečnivející pruh s citem přimáčkne. Tabulka praskne na několik nepravidelných střepů.

Burgr praští s kouskem skla, který mu zůstal v ruce.

"Tohle je ňáký divný," řekne zamyšleně.

"Je," souhlasí Bonbón. "A Jirkovi to šlo tak prima".

"No jo, ale jak to dělal?"

"Nějak tak, jako my, jenže lepší..." vysvětluje učedník.

"Lepší...lepší," zlobí se mistr. "Měl jsi se pořádně podívat jak..."

"To by musel mít o práci zájem," přidá se káravě Jedlička, "a ne se starat jen o fotbal a vo Stasku. Jdi už, jdi po své práci. Podívej se, co jsi zničil skla!"

"Pardon, pane Jedlička," hájí se Bonbón. "Jen sebekriticky."

"Máš moc řečí. Jdi už," okřikne ho mechanik.

Bonbón pohodí hlavou a jde.

"Kluk je hubatej," zlobí se Jedlička.

"Ale má pravdu. Jemu to šlo líp než ním", řekne rozvázně Burgr a zahleděv se na několik podařených okýnek, přemýšlově dodává:

"Ono by se to snad mělo napřed rozřezat po dýlce, pak rozlámat na pruhy a teprve ty pruhy řezat na vokýnka."

"Mělo by se to zkusit", souhlasí Jedlička.

"Hm...", rozhodí Burgr bezradně rukama. "Ale pak si s tím budeme hrát nejmíň dvě hodiny a ten kluk Šebestovic s tím byl dycky za chvíli hotov..."

Burgr zavrtí hlavou "Jak von to dělal?"

O b r a z 58.

Přístavek k hale.

/Den - stavba/

Šebesta odkládá svou pracovní buřinu a nasazuje si na hlavu měkký klobouk. Pak vytáhne ze skřínky civilní kabát a obléká si jej. Při tom nekvašeně a prudce mluví:

"...To je přece nesmysl. Tady je to všecky posedne, začnou úderničit a při tom nikdo nepomyslí na to, že jsme vodkázaný na tuhle jednu troubu."

Šebesta přistoupí k peci, rozčileně na ni ukazuje a vysvětluje:

"Víc jak dva kusy do pece nejdnou nedám a stejně musím pak čekat, až se mi to vohřeje."

Provozní inženýr Votruba, který stojí mezi dveřmi, postoupí o dva kroky do dílny a mírně přesvědčuje Šebestu:

"Mně je to jasné, Šebesto...Já vím, že tohle je úzký profil naší výroby, ale jak si máme pomoci? Stavět druhou pec, to by nebylo hospodárný, protože tenhle způsob nasazování žeber je už zastaralej... V Děčíně jede stroj, který navine na trubku spirálu ocelového plechu, na koncích ji sám přivaří a je to."

"Tek to sem poříďte", řekne Šebesta.

"Pořídíme," řekne klidně inženýr. "Až pro ten stroj budeme mít dost práce a až na něj budeme mít. Ale zatím se musíme uskrovnit a rozumně vyjít s tím, co tady máme. Podívejte se, Šebesto, já vám sem dám někoho na výpomoc... třeba Sýkorovou."

Šebesta schlípne a potřese unaveně hlavou.

"Musíte si to taky zorganizovat tak," pokračuje Votruba, "abyste z výkonnosti pece neztratili ani vteřinu."

"No, dobře. Když myslíte, pane inženýre..." vzdychne otráveně Šebesta a loudá se z dílny.

P r o l í n á n í .

O b r a z . . . 29:

Před továrnou "Lechobrotz".

/Den - exteriér/

P r o l í n á n í .

Na stěně vedle píchacích hodin visí na zdi vrátalice na-
rychle napsaná vývěska:

"Klempírna postavila už třetí úderku !!! Soudruzi s sou-
tomy, co vy na to ?"

Klempíř Novotný odcinkne hodiny, vytáhne lístek a za-
strčí jej do schránky, když přichází Šebesta.

"Heleď, co ty na to ?" ptá se Novotný a ukazuje na vývěs-
ku. Šebesta čte druhou část textu plakátu:

"Soudruzi Soukup a Kadlec podepsali dnes socialistické
smlouvy a zavázali se, že svůj denní výkon zvýší na 140 procent.
Co uděláš ty ?"

Šebesta vztekle mávne rukou a odchází.

O b r a z 60.

Ředitelská kancelář "Technotopu".

/Den - stavba/

Perta čtyř montérů, mezi nimi také přítloustlý montér, stojí před stolem, na němž leží list popsaného papíru.

"Já myslím, že je to takhle jasný..." řekne starší montér, skloněný nad listem a čte text smlouvy:

"My, Jelínkova úderky, se zavazujeme, že budeme montovat týdně 5, slovy pět chladicích skříní, ale místo v pěti, jenom ve čtyřech lidech. Ušetřeného svářeče dáváme závoďu k dispozici a doporučujeme, aby byl zapojen na výrobu teplovzdušného zařízení pro Spojené strojírny."

Starší montér se znovu rozhlédne po ostatních třech montérech a řekne:

"To, myslím, že stačí, aby klempíři věděli, co my na to".

"Úplně. Ukaž, já to podepíšu," řekne baňatý montér a sahá po peru.

Ostatní přítomní, ředitel Skála, inženýr Votruba, několik členů závoďní rady, souhlasně přikývnu.

P r o l í n á n í .

O b r a z 61.

Šebestův byt.

/Den - stavba/

P r o l í n á n í .

Šebesta odkládá kabát přes lenoch židle. Sáhne do náprsní tašky a vytáhne výplatní obálku s penězi. Položí ji na stůl.

Šebestová po ní sáhne a přečte si obnos vyznačený na obálce. Zvedne překvapený pohled:

"Jak to, že bereš vo stoosmdesát korun víc?"

"Ty jsou zasloužený," přikývne mrzutě Šebesta. V životě jsem se tak nenadělal, jako tenhle tejden. A pořád je to málo. Mámo, já přece umím dělat, a kdo mi chtěl v práci stačit, tak sebou musel setsakra hodit a teď to dospělo tak daleko, že mi od pondělka dávaj výpomoc - ženskou - abych stačil já jim..."

V Šebestově výrazu je hanba, lítost a vztek - všecko dohromady.

Ve dveřích pokoje se objeví Lída, oblečená k odchodu. Když ji Šebesta zahlédne, tváří se, jako by ji neviděl.

"Kam už zas letíš?" ptá se Lídy Šebestová.

"Jdeme kvůli nábytku," vysvětluje Lída. "Pepa mi telefonoval do krámu..."

Při slově "Pepa" sebou Šebesta škubne a jízlivě se ušklíbne: "Když už je ten tvůj Pepa takovej kabrňák - ať ti koupí taky piáno."

Lídu zřejmě poznámka mrzí, ale zdrží se odpovědět. Jen pohodí hlavou a odchází.

"To mu řekni, víš," doráží Šebesta jedovatě. "A vyřiď mu, že na něj vzpomínám od houkání do houkání."

Když se zavřou dveře za Lídou, obrátí se Šebestová na muže:

"Co ti ten Brejcha udělal, že ho máš pořád na tapetě...?"

"Co mi udělal?... " rozkřikne se Šebesta. "Ono je toho ještě málo, co zavařil v naší fabrice? A ještě se cpe do rodiny. Pepa! Toho mám rád..."

Šebestová raději mlčí a když Šebesta vidí, že se nechce rozprávát, mluví dále sám :

"Nábytek... U něj je všechno hrozně jednoduchý a snadný. Von ten nábytek visí na hřebíčku... Dneska... jó... Pepa si dá hezky záznam a bude nejmíň rok čekat."

"No, počkej, táto," namítá Šebestová. "Já četla v novinách, že von ho může dostat hned, když je úderník."

Šebesta vylítne, div se nechytne stropu : "Mordseclaudon fix element. Tak já nemám pokoj ani doma."

Obrátí se, popadne klobouk a vyrazí ze dveří, jež ze sebou prudce přibouchne.

Šebestová zavrtí hlavou : "Kdy ten náš táta dostane rozum..."

Průchodní chodba s dvorkem.

/Den - stavba/

Šebesta dupá, jak prudce sbíhá se schodů. V chodbě div se nesrazí s Věrou, která přichází s taškou plnou kapustových a květákových listů.

"Pojď... já jim dám sám...", řekne Šebesta, oblékaje kabát.

Odchází a Věra za ním. Zajdou na dvorek.

/Kamera panoramuje na vchod do domku./

Mistr Burg z "Elektry" se rozhlíží před domkem a pak vejde do chodby.

Chvilku váhá a pak vystupuje vzhůru na točité schody.

Na dvorku stojí Šebesta před králíkárnou. Hledí do kotce, z něž půjčoval hraběti belgického samce. Králík je tu.

"A hele," řekne Šebesta již klidněji, "Ferdáček už je doma."

Zahvízdá a králík zalezle do kouta kotce.

"Von se mě bojí... a hubenej je nějakej... To ho ten švec krmil flokama... No... Podruhý zas něco půjčím."

Šebesta hrábne do tašky, vytáhne hrst kapustových listů a otevře kotec: "Tu máš, ať víš, že jsi zase doma."

Náhle si všimne, že vrchní kožený pantík dvířek je utržen.

"Jak si toho člověk tejden nevšimne," bručí dopáleně Šebesta, "tak všechno hoří. To musím hned spravit, nebo upadnou dvířka celý."

Chce jít do kolny, ale ještě se obrátí k Věře:

"A ty přines eště na zejtra jetel. V neděli se vám pak nikomu nechce."

Věra vezme košík a poslušně odchází. Šebesta vejde do kolničky a hledá v bedničce s hřebíky. Plete se mu při hledání kousek trubky s navlečenými kruhovými podložkami. Chce ji odložit, ale náhle mu to něco připomene. Trubka je na jednom konci širší, podložky tam váznou a vytvoří ~~malou~~ topného tělesa, jakých má Šebesta v práci denně celou řadu.

"Hm...", broukne Šebesta a zamyslí se nad tím. Ze zadu-
mání ho vyruší hlas Šebestové :

"Táto !"

"Co je ?"

Šebestová nahlédne do kolničky a trochu poplašeně řekne :

"Přišli z "Elektry". Shánějí se po Jirkovi."

"Co mu chtějí ?"

"Nevím," krčí Šebestová rameny. "Něco říkal ten mistr
o nějakých rozbitejch sklech a co prej je škody nadělaný."

V Šebestovi hrkne.

"Tak," řekne rozčileně. "Tohle mi eště scházelo. Hezkej
synáček... Hm. Ale to je ta tvoje výchova. Kdyby mu měl člo-
věk přišít nějakou páskem, tak se ho zastáváš. A holek taky.
Všecky naše dětičky jsou po tobě."

"Nekřič," napomene ho Šebestová. "Nemusí to slyšet celá
Podbaba. A pojď nahoru."

Šebesta v rozčilení vrazí trubku s podložkami do kapsy
a jde.

Krátké prolínání.

O b r a z 63.

Šebestův byt.

/Den - stavba/

Krátké prolínání.

"Tak prej ten náš kluk v práci něco proved'," ptá se Šebesta stísněně, jen vešel do kuchyně.

Mistr Buror mu podává ruku a přisvědčí :

"Proved". A my si teď lámeme hlavu, jak to proved'. Máte na něj adresu ?"

"Jó, nechal ji tu, než vodjel," přikyvuje Šebestová a hledá něco v lístcích, zastrčených za sklem kredence. "... Tuhle je to... Stavba učňovské ozdravovny - Hřímov u Chomutova," čte Šebestová z lístku.

"Ale tam budou na brigádě až od pondělka. Voni jeli kluci na kolech."

"A co vlastně ten náš kluk udělal?" ptá se ustaraně Šebesta.

O b r a z 64.

Dlouhá silnice s alejí.

/Den - exterieer/

Čtyři kluci s tornami na nosičích šlapou kola do mírného stoupání.

Jirka Šebesta, který jede v čele, zvedne ruku a zastává se na okraji silnice u příkopu, za nímž pracují na poli dvě ženy, které sbírají a vážou za sekáčem, postupujícím v obilí před nimi.

"Pomáhej Pán Bůh, panímámo," zavolá Jirka na starší venkovskou ženu.

Ta zvedne hlavu a odpovídá :

"Pán Bůh pomáhá počasím, ale vy byste mohli pomoci rukama."

"Mohli," řekne Jirka. "Necháte nás za to přespat ve stodole?"

"Ale jo," souhlasí žena. "Jen pojdte. I večeři vám dám."

Jirka se vypne sebevědomě a obrátí se ke klukům :

"No... jakej jsem? Nocleh je vyjednanej. Jdem na to."

A všichni stahují kola do příkopu.

Šebesta se potěšeně usmívá a souhlasně přikyvuje, když Burgr dokončuje své vyprávění o Jirkově případu.

"... Samozřejmě, že to nebude nic světoborného, ale na nějaký vtíp při tom řezání skla musel ten váš kluk přijít."

"Určitě," souhlasí Šebesta vesele, "he, he, to von zase nás Jirka není hloupej. V tomhle je po mně. Já taky dycky koukal zařít si práci tak, abych se zbytečně nedřel. Jít na všechno napřed hlavou."

"To je správný, pane Šebesto," přikývne Burgr. "Ale není už správný, že odjel a nikomu neřek', jak si tu práci usnadňuje."

"Proč jste se ho tedy nezeptali?"

"To je zas naše chyba," přiznává mistr. "Ale byla to taková maličkost, von to řezal v koutě, nikdo si ho při tom nevším'... prostě... nepovažovali jsme to za nic důležitýho. Až teď - když to máme dělat a nejde nám to."

"Cha, cha, cha....," rozchechtá se Šebesta spokojeně. "To mně se taky jednou stalo. Po první válce jsem dělal u Dummrů na takovém starým lisu. Sám jsem si ho seřídil, udělal jsem si k němu sadu podložek a ten starej hadr mně běhal jak hodinky. -Potom jsem se nějak chytil s dílovedoucím a - že prej můžu jít. No dobře. Sbalil jsem ty svý podložky do kapesníku a sbohem Klatovy."

Šebesta poklepá prstem na stůl a zdůrazňuje :

"Eště ten večer byl u mě disponent a prej, pane Šebesta, neblázněte, pojďte dělat... jó, pane. Nikdo s tím lisem nemoh' hnout."

Burgr se však dívá na Šebestu vážně a pak řekne :

"... Já ty doby taky pamatuju a vím, že tenkrát platilo : Mně nikdo nic neřek', koukej na to přijít taky sám. To bylo proto, že se každěj snažil bejt nenahraditelnej, aby ho z práce nevyhodili. Toho se teď nemusíme bát nikdo a proto už tak jednat nesmíme, naopak, musíme koukat, aby se každěj dobřej

nápad uplatnil všude, kde ho můžou potřebovat."

Šebestu přejde smích. Připadá si trochu zahanben.

"No jo... to se ví. Mělo by to bejt...," říká rozpačitě a honem zas převádí řeč na Jirku: "Matko, napišeš tomu klukovi, aby tuhle panu mistrovi hned vodepsal, jak to sklo řezal..."

"Tak vám pěkně děkuju," řekne Burgr a vstává. "Nezlobte se, že jsem vás tak najednou poplašil..."

Mistr podává ruku Šebestové i Šebestovi.

"Jen když to nebylo kvůli něčemu horšímu," oddechne si Šebestová.

"Tak buďte zdráv," řekne krátce Šebesta.

"Na shledanou."

Když se za Burgrem zavřou dveře, pohlédne Šebestová na muže:

"Ňákej hodněj člověk. Takovej klidnej, rozumnej."

"No, no," bručí Šebesta. "Každej jsme Ňákej."

Zamyšleně sáhne do kapsy a vytáhne trubku s podložkami.

Prohlíží ji a rovná podložky do pravidelné řady.

D e t a i l : Trubka s podložkami připomíná část topného tělesa.

P r o l í n á n í .

O b r a z 66.

Přístavek k hale.

/Den - stavba/

P r o l í n á n í .

Detail : Topné těleso s kruhovými žebry ještě rozžhavenými, vytažené z pece a chlazené na podlaze dílny.

Šebesta vsunuje do pece další přípravek. U stolu pracuje mladá děvče, Anča Sýkorová. Plní kruhovými žebry lůžko a pomáhá Šebestovi při snášení se stolu.

"Tak co, Šebesto," ozve se inženýrův hlas. "Jak vám to jde?"

Šebesta se narovná, pošine buřinu s čela a dře si je předloktím.

"Ale pořád stejně," zabručí. "Nějakej ten střepeček nazenem, ale to nebude mít význam... Ale něco bych od vás potřeboval, pane inženýre."

Šebesta se přilouďá k inženýru Votrubovi.

"Copak," ptá se Votruba.

"Pojďte se na to podívat, buďte tak hodnej," řekne Šebesta a vyjde ze dveří. Votruba za ním.

Krátké prolínání.

O b r a z 67.

Zadní dvůr "Technotopu".

/Den - stavba/

Krátké prolínání.

Pod otevřeným přístřeškem u zdi továrny stojí starý vyřazený soustruh.

K němu přistupuje Šebesta a za ním inženýr Votruba.

"Bude se s tímhle soustruhem ještě něco dělat?" ptá se Šebesta.

"Ne. Ten je určen do šrotu."

"Já bych ho na něco potřeboval, ovšem, musel bych si ho k tomu přizpůsobit," vysvětluje Šebesta.

"K čemu?"

Šebesta se trochu ošívá a vykládá rozpačitě :

"No... vo tom bych nerad mluvil napřed... kdo ví, jestli to k něčemu povede... Dostal jsem takovej nápad... Já bych si to dycky po šichtě dával po kouskách dohromady."

"Beze všeho," přikývne inženýr. "Dělejte si s tím, co chcete. A kdybyste něco potřeboval, nebo měl nějaké potíže, přijďte, já vám rád poradím."

"Děkuju... To uvidím, až kdyby bylo třeba."

"A kdy se do toho chcete dát?"

"Eště dnes..."

P r o l í n á n í .

O b r a z 68.

Před "Technotopem".

/Den - továrna/

P r o l í n á n í .

Ze vrat továrny vycházejí dělníci. U píchacích hodin na vrátnici se nahnul malý hlouček čekajících, až ti před nimi pichnou.

O b r a z 69.

Před dílenskou halou.

/Den- továrna/

Z východu haly vychází Novotný s baňatým montérem.

Novotný si ještě v chůzi doobléká kabát a tu si všimne, že od skladiště jde Šebesta s ocelovou tyčí přes rameno.

"Co je s tebou, Jeníku? Ty eště nejdeš?" volá na něj Novotný.

"Ne," odpoví krátce Šebesta a chce jít dále. Náhle se rozpomene a znovu se obrátí k Novotnému :

"Ty, Novotnej, zastav se u nás a řekni, že dnes přijdu až večer, jo..."

A aniž vyčká odpovědi, Šebesta se odvrátí, jde dále a mizí za rohem velké budovy.

Novotný se podívá na montéra, šťouchne do něho loktem a pohodiv hlavou, naznačuje, že by se měli jít za Šebestou podívat.

O b r a z 70 .
Zadní dvůr "Technotopu".
/Den - stavba/

Šebesta měří ocelovou tyč nejdříve na délku starého soustruhu.

Pak ji přeměřuje metrem a znamená tyč ryskou. Chce si ještě metrem přezkoušet míru na stroji, když za rohem tovární zdi vyhlédne hlava Novotného, a široká tvář montéra. Oba, zvědavě se usmívající, hledí na Šebestu. Montér posměšně zakašle.

Šebesta se ohlédne, neříká však nic a hledí si svého.

Oba si tedy dodají kuráže a jdou až k němu.

"Co to bude, až to bude?" zajímá se Novotný.

Šebesta zas nic.

"To von si asi dělá na vánoce mechanický jesličky," ušklíbne se montér.

Šebesta jako by neslyšel.

"Heleď, Jeníku," nabízí se počouchle Novotný. "Kdybys potřeboval pomoc...."

Šebesta se narovná, podívá se na oba posměváčky a pak řekne vážně :

"Zatím ne. Ale pozdějc bych vás potřeboval !"

"Na co ?"

"Mohli byste dělat ty dva, co dejchají na Jezulátko," řekne Šebesta s neutřesitelnou vážností, sebere tyč a jde do dílny. Novotný i montér hledí za ním s protaženými obličejí.

P r o l í n á n í .

Vnitřek dřevěného baráku .
/Večer-stavba/

Jirka sedí u stolu pod lampou a píše dopis. Ostatní hoši - mezi nimi tři učedníci z "Elektry" - už leží na kavalcích. Za okny je tma.

Jeden starší, který je zrovna na posteli proti Jirkovi, se chvíli vrtí a pak řekne mrzutě :

" Jak dlouho eště budeš svítit, člověče ?... Piš krátce: Ctěná slečno ! Vykřičník. Sděluji Vám touto cestou, že na Vás vroucně vzpomínám. Váš milující Jiří Šebesta, učeň, toho času na brigádě. Křínov u Chomutova. A hotovo..."

Jirka zvedne hlavu a řekne klidně :

" Známosti nepěstuju."

" Tak co to čmáráš?" vyzvídá starší učedník Rudla.

"Dávám továrně pokyny pro další práci," odpoví Jirka sebevědomě a počne hryzat konec násadky.

" Ty... A kdo eště ?" řekne pohrdavě Rudla. "Jdi, ty vej-taho."

" Tak si, ty chytřej, přečti, co mně píšou z domova," řekne klidně Jirka, vezme se stolu dopis od matky, přeloží jej v určitém místě a podá Rudlovi. Ten se natočí na bok, aby lépe viděl a čte :

"... byl tady mistr, pan Burgr, že prej nevědí, jak jsi řezal to sklo, nikdo si tam s tím neví rady, prej se jim to léme nebo co, tak jim hned napiš, jak jsi to dělal a vzkazuje ti táta, že máš po sobě .dycky nechat pořádek a ne vyletět jako z holubníku a jen když si jedeš, zasloužil bys pár pohlavků, já vím, že ten svetr taky nenosíš, ale nepřej si mě..."

"Počkej," vyškubne Jirka dopis Rudlovi z ruky. "Tohle už jsou rodinný záležitosti, ale aspoň vidíš, že jsem tě nepolej-vel."

Rudla kouká trochu nechápavě: "A co ty jsi dělal s tím sklem ?"

" To je můj patent," řekne Jirka pyšně. "Jeden ze serie mejch vynálezů."

P r o l í n á n í .

O b r a z 72 .

Šebestův byt.
/Noc - stavba/

P r o l í n á n í .

V kuchyni je tmo.

Dveře se po krátkém šramotu otevírají a do kuchyně vchází po špičkách Šebesta. Pohlédne stranou k posteli, kde spí Šebestová a přechází opatrně kuchyň. Otevírá tiše dveře pokoje, vklouzne a zavře dveře, jež cvaknou.

To stačilo probudit Šebestovou. Usedne na posteli a ptá se :

" To jsi ty, táto ?"

Místo odpovědi se však ozve z pokoje dunivá rána, pak třesk něčeho plechového, zarachocení a vzápětí Šebestovo bolestivé zasténání : "Fix laudon ! Co to tu je ?"

Šebestová vyskočí a vběhne do pokoje, kde otočí vypínačem. Šebesta stojí jednou nohou v novém plechovém dřezu, hlavu a půl těla má v otevřené skříni.

V pokoji to vypadá jako ve skladišti, neboť je tu složen ještě jeden nový nábytek. Skříně a kuchyňská kredenc tvoří ostrov uprostřed a na nich až do stropu jsou narovnané židle, stůl a drobnější kusy nábytku. Všude, kde je ještě místo, jsou části rozebraných postelí, gauč, mycí stolek, kuchyňský stůl atd. Šebesta užasle mžourá kolem sebe, nepoznáváje vlastní byt.

" Kde se to tu vzalo ?" ptá se nechápavě.

" No, přivezli nábytek."

" Proč ?" diví se Šebesta.

" Lídě, přece. Kam si ho má zatím dát ? Byt budou mít až vod října," vysvětluje Šebestová.

Šebesta vezme židli, která na něho stále padá, se skříně a sedne si na ni :

" Tak vona si ho doopravdy veme ?" ptá se užasle.

" No... a co jsi myslel ?" řekne Šebestová klidně.

" Ty víš dobře, co já jsem si vo tom myslel," řekne prudce Šebesta. "Ale jen aby to Lídu jednou nemrzelo. Ani ho pořádně nezná..."

" Jen buď bez starostí, že ho nezná.."

" A i když ho zná...To se musí s veselkou takhle pospíchat ?" vyjede Šebesta :

Šebestová na něho chvíli hledí a pak řekne: "Musí!"

Způsob, jakým to krátké slovíčko Šebestová pronesla, volá v Šebestovi neblahé tušení. Nabere dech, otevře ústa, ale zrovna když se chystá k výbuchu, zarazí ho Šebestová tiše, ale důrazně:

" Počkej...tady nekřič, ať nevzbudíš Věru. Pojď do kuchyně."

Šebesta tedy opět zavře ústa.

Ve vedlejším malém pokojíku sedí zatím Lída na posteli a napjatě poslouchá. Také Věra vystrkuje hlavu pod přikrývkou :

" Co to bylo ?"

" Nic, jen spi.."

Věra ztichne. Z vedlejšího pokoje sem již nedoléhá ani slovo. Lída se náhle rozhodne a vklouzne do trepek a jde do pokoje.

V kuchyni stojí Šebestová před rozčepýřeným mužem a říká klidně a rozvážně :

"...Kdyby ses na hlavu stavěl, tak se na tom nedá nic měnit.."

Z pokoje se ozve šramot a vzápětí se ve dveřích objeví Lída v přepásané dlouhé noční košili.

Šebesta po ní loupne očima .

" Á...tady je...Hezký překvapení jsi tátovi připravila, jen co je pravda."

Lída myslí, že se otec zlobí na překážející nábytek v pokoji a proto se omlouvá :

" Tatínku, nezlob se...ale...my byli rádi, že jsme ten nábytek dostali. Pepa na něj nemá ve svobodárně místo, tak jsem řekla, že na ten měsíc, než se vemem.."

Šebesta prudce přeruší dceru :

" Počkej ! Já nemluvím vo nábytku. Teď mi něco řekla matka
Je to pravda ?"

Lída zaraženě mlčí .

Šebesta chvíli čeká a když se odpovědi nedočká, zaburácí:
" Mlč ! Nelži ! Já všechno vím !"

" Vždyť já nic, tati, neříkám," šeptne Lída.

" Tak...slyšíš jí..." burácí Šebesta, obrací se k ženě.
" Vona nemá tátovi co říct', vona myslí, že je všechno v pořádku."

" To nemyslím ... ale..." pokouší se Lída vysvětlit
něco otci.

" Neodmlouvej!" zakřikne jí Šebesta. "Nic nechci slyšet a
taky nic slyšet nepotřebuju. Mně stačí, že jsi se přiznala a jsme
spolu vyřízený."

" Táto, nekřič tak." napomíná muže Šebestová .

" Ty taky mlč. Beztak je to tvoje vina," zavrčí vztekle
Šebesta a znovu se obrátí k dceři nesmlouvavě :

" Ráno si sebereš svejch pět švestek a půjdeš mi z domova.
Lídě se zachvěje brada. Ovládne se však a řekne statečně:

" Dobře."

Pak obrátivši se, zmizí v pokoji.

Chvíli je rozpačité, udivené ticho. Šebestová pohlédne na
tátu a v očích se jí objeví rozhodný vzdor. Pohlédne mu přímo do
očí a řekne překvapivě energicky :

" Tak poslouchej, ty starej blázne , teď už toho mám
dost. Lída z domova nepůjde!"

" A já říkám, že půjde," trvá na svém Šebesta.

" A nepůjde !"

" A půjde!", zařve Šebesta.

Šebestová založí ruce v bok a ptá se s rozhořčeným úsměvem

" Tak jako jsem šla já ?"

" Co... Copak ty jsi šla někdy z domova ?"

" Nešla...Protože já měla rozumnýho tátu," řekne Šebestová
neustupujíc od Šebesty. "Jestlipak ty se pamatuješ, kdy my jsme
se brali ?"

"No..." uhýbá očima Šebesta a zatočí snubním prstýnkem.
" To datum je, myslím, tuhle na prstýnku."

" Já ti to řeknu z paměti," připomíná Šebestová .
" V srpnu !"

" A kdypak se narodila Lída ?".....

" V únoru," pokračuje neústupně Šebestová. " A čím to byla tenkrát vina, co ?"

Šebesta se pokouší uhájit poslední obrannou posici:

" To..." bručí, "to byla vina tvé matky. Taky tě nehledala, jako ty Lídu. Měla si na tebe dávat lepší pozor."

" Měla ? Jakkak ? Jen si vzpomeň, Jeníčku, jaks mě tenkrát vytáh' a taky to bylo zrovna na prvního máje a jaký jsi měl řeči hezký a milý, jak bylo pořád dost času a pak se ukázalo, že jsi si schválně postrčil hodinky zpátky...Jó...dneska se k tomu nechceš znát, ale... tynle věci se stávaly vod jakživa a budou se dít, dokud budou lidi na světě."

" To se nedá přirovnat," odporuje slabě Šebesta.

" Proč ne ?"

" Já byl pořádněj člověk, myslel jsem to s tebou vážně a taky jsem si tě hned vzal."

" No..... A Brejcha ?!" ptá se Šebestová důrazně. "To není pořádněj člověk ?"

" Ať je jakej chce," odsekne Šebesta, " mně se nelíbí."

" Ty si ho brát nebudeš ."

" To ne...Ale moc se divím Lídě, co na něm vidí. A řeknu ti jedno, mámo. Udělali jste si všecko beze mě a vůbec si nemysleli, že se budu ve veselce usmívat - zeťáčku sem, zeťáčku tam. Pro mě je to cizí, nepříjemnej člověk. Tak."

A Šebesta, aby zachránil poslední zbytek rodinné autority, obrátí se nesmlouvavě a rázně vejde do tmavého pokoje.

Tam ovšem, zapomínajíc v návalu zlosti na změny, které nastaly, drcne hlavou opět do skříně, která je hned za dveřmi.

" Krámy prašivý," vyjekne a rozsvítí si. Drže si ruku na bouli na čele, jde ke své posteli a zahlédne se v zrcadle toalety, která patří k Lídině nábytku. Prohlíží zblízka v zrcadle modřinu na čele a pak přenesse svůj zájem na nový nábytek.

Otevře skříň, prohlíží vnitřní její dýchání, otevře zásuvku kredence a obrátí židli, zkoumá pevnost zpracování.

" Hm...hm..." bručí s neurčitým výrazem.

Postaví židli, zamyslí se, podívá se na dveře pokojíku a pak jde do kuchyně.

Když otevře dveře, je v kuchyni už zase tma. Šebestová si opět lehla.

" Mámo..." tlumeně zavolá Šebesta do tmy.

" No ?" ozve se krátce a uraženě Šebestová .

" Ten nábytek - žádný zázrak," řekne tiše Šebesta.

" Ale.." zazní z postele lhostejně.

" A ještě něco.."

" No ?"

" Ráno řekni Lidě, ať neblázní.."

Ticho.

" Že ji z domova nikdo nevyhání," pokračuje Šebesta. ", Ne-
potřebuju, aby vo nás mluvila celá Podbaba."

"No dobře."

Šebesta zavře dveře. Otočí ještě u dveří v pokoji vypínačem a pak jde ztemnělou místností ke své posteli. Usedne na ni, unaveně přeloží nohu přes koleno druhé a počne rozšněrovávat botu s těžkým povzdechem:

" Ach jo...to jsou starosti..."

Z e t e m n í t .

Obraz 73.

Kout dílny v "Elektře".

/Den - stavba/

Rozemít.

Jedlička sedí u pracovního stolu v rohu dílny a pečlivě
řeže sklo po jedné straně vodorovně.

Nad ním stojí Burgr, nahlíží do Jirkova dopisu a radí:
"Dobře.... tak..... ještě jednu risku - dobře"

Bombón natahuje krk a hledí Jedličkovi do rukou. Jedlička
dotahuje poslední řez a chystá se fezat tabulku skla po téže
straně napříč.

"Počkej..... to ne!" zarazí ho Burgr a nahlížeje do dopisu,
radí dále:

"Vobrátit sklo..... tak, a teď fezat napříč".

Jedlička počne fezat sklo na druhé straně příčnými řezy.
Když skončil, chce tabulku lámat na okénka, ale Burgr si pospíší:

"Počkej.... počkej.... já si to zkusím sám..."

Vezme tabulku a opravdu, okénka se lámcou lehce a pravidel-
ně.

"Tak tohle je ten celej vtíp," řekne Burgr trochu udiveně.

"Taky nás to mohlo napadnout," dodá otráveně Jedlička.

"Taková maličkost a my, pitomci, na to nepříjdem," uleví
si upřímně Bombón.

Jedlička pohlédne tázavě a uraženě na Burgra. Ten udělá
přívětivý obličej, koukne na Bombóna přes brýle a postříčí ho k-
rátkou:

"Ty si nech svoje úvahy, tuhle se posaď a dělej to, jak
jsem ti to ukázal."

Pr o l í n á n í.

O b r a z 74.

Staveniště velké továrny.

/ Den - exteriér/

P r o l í n á n í.

Na staveništi velkých továrních budov Spojených strojírén se pracuje doslova plnou parou.

Podle nové metody, zavedené ve stavebnictví, urychluje se totiž tvrdnutí střešních betonových oblouků parou, pojízdný jeřáb přenáší hotové díly nad budovy a ukládá je do připravených ložisk ve zdivu stěn.

Krátké prolínání.

Nová dílenská hala Spojených strojíren.

/Den - továrna/

Krátké prolínání.

Několik členů výrobního výboru Spojených strojíren stojí uprostřed velké, dosud nezařizené haly bez instalace, ale se střehou již hotovou.

Inženýr ze Spoj. strojíren drží v ruce plán rozmístění strojů.

"Kam přijdou ty nové automaty?" ptá se předseda Šimek.

Inženýr ukazuje na řadu betonových základů pro stroje:

"Sem."

Šimek se rozhlédne po stěnách připravených pro instalaci elektrického proudu a náhle si vzpomene:

"Teď ještě instalace..... je..... Brejcho! Jak to vypadá v Technotopu? Budou hotovi s topením?"

"To dnes ještě nemůžu říct..." odpovídá Brejcha rozpačitě.

"Ale práce se tam rozbíhá hezky, pokud mám zprávy... jinak bych byl ale radši, kdyby si to místo mě vzal na starost někdo jinej."

"Proč?"

"No," krčí rameny Brejcha, "víte, že se žením...."

"Ale jdi, prosím tě," mávne rukou slévač Cifrna. "Nevěstu máš, dokumenty ti vobstará "Svatka", tak se nevymlouvej.

"Já se nevymlouvám, ale proč mám mít k vůli Technotopu samý nepříjemnosti?" namítá mrzutě Brejcha.

"Nepříjemnosti?" ptá se nedůvěřivě Šimek.

"Samozřejmě," přisvědčí Brejcha trochu dopálen. "Posledně na té schůzi, se do mě pustil jeden z těch starších, tak jsem ho přede všema usadil..."

"To je správný," řekne Cifrna.

"No jo," škrábe se ve vlasech Brejcha. "Ale když vono se za chvíli ukázalo, že je to.... právě můj nastávající tchán."

"Jo tak..."

O t r a z 76.

Zadní dvůr "Technotopu".

/Den - stavba/

Za rohem tovární zdi vychází Šebesta v modrákách s pracovní buřinou na hlavě. V ruce nese na řemenu plec ovou bedničku s nářadím.

/Kamera panoramuje s ním/.

Dochází až k starému soustruhu, zčásti rozebranému. Najednou se Šebesta zarazí a zamrečí se.

Na zčernalé zdi nad soustruhem je křídou napsáno:

- Perpetuum mobile jenerála Nobile -

Patent Šebesta.

Šebesta si odplivne, něco zabručí a dá se do práce.

Detail:

Šebestovy ruce uvolňují převodové kolečko.

P r o l í n á n í.

O b r a z 77.

Montáž práce u různých strojů.

/Den - továrna./

Několik záběrů různých prací na různých strojích:

a/ Fréza vyřezává z kotouče ozubené kolečko.

Krátké prolínání.

b/ Šebestovy ruce obrušují rozšířený nástavec k ocelové tyči.

Krátké prolínání.

c/ Na ručním soustruhu řídí Šebestovy ruce posuv nože, jenž řeze na jednom konci tyče závit.

Krátké prolínání.

d/ Ruka držící rozžhavený nástavec v kleštích, noří jej do kalici lázně. Lázeň zasyčí a kouří se z ní.

P r o l í n á n í.

O b r a z 78.

Učednická dílna v "Elektře".

/Ráno - továrna/

P r o l í n á n í.

Houf učedníků kolem Jirky a tří učedníků, kteří s ním byli na dovolené. Všichni čtyři kluci opálení a jeden druhému skáče do řečí, když vypravují o zážitcích na dovolené.

Právě mluví Jirka:

".... z té brigády jsme jeli pak: Karlovy Vary, přes Mariánské lázně na Stříbro a...."

"Počkej. V Bezručicích jsme byli tři dny. Tuhle Jarda tam má strejdu," přeruší Jirku druhý.

"Kluci!" vykřikne třetí. "A to koupání v Rájový..."

"Jú" vskočí mu do řeči zase Jirka. (Byli tam nějaký holky. Venca se chtěl před nimi vytáhnout, dal si pokouláka přes vrbičky a vono tam bylo takhle vody.)

Jirka ukazuje rukama výšku asi půl metru a náhle se zarazí. Smích zmklne a učňové se rozcházejí na svá místa.

Domdílnoy vchází mistr Burgr. Když vidí čtyři učedníky, kteří se vrátili z dovolené, řekne s úsměvem:

"Á ..... hoši už přijeli. Tak vás vítám do práce..."

Náhle ukáže na Āebestu: "A ty, Šebesto, máš hned přijít do kanceláře."

"Proč?" zarazí se Jirka.

"To se dozvíš," řekne krátce Burgr.

"Pane mistr," omlouvá se Jirka "já vám přece psal, abyste se nezlobil, že....."

"Nedebatuj se mnou," mávne rukou odmítavě Burgr, "a vyřiď si to nahoře. Maž!"

Jirka schlípne a nejistě odchází.

P r o l í n á n í.

O b r a z 79.

Šebestův byt.

/Den - stavba/

P r o l í n á n í.

U Šebestů jsou již po obědě.
Lída myje v dřezu nádobí, Věra jej utírá a Šebestová uklíz kolem plotny.

Šebesta se shlíží v zrcátku pověšeném na okně a dokončuje holení. Přejede si tvář dlaní a vyholuje ještě vousy, které břitva přescočila.

"No..... zas vypadáš jako člověk," řekne Šebestová.

"Vezmeš si čistou košili..."

"Nevemu," řekne rozhodně Šebesta "dyť jdu zase do fabriky."

"Táto," zasměje se Šebestová, kdybys byl mladší, tak bych namouduši žárlila. Od té doby, co ti dali tu výpomoc, tak jsi tam pečenej vařenej."

"Eště ty mě zlob," obrátí se Šebesta nakvašeně. "Vono bude brzo po výpomoci. Jen co to dám dohromady."

"A co tam vlastně pořád děláš?" zajímá se Šebestová.

"Ale!... řekne jen Šebesta a jde si pod vodovod opláchnout obličej. Rychle se ošplíchne a utíraje se ručníkem, počne vykládat:

"Podívej se, Růžo.... Ty žebra na to topení se musej' vohrát, aby se routáhly, potom teprv skrzně můžu ptovlíknout trubku... No..., a kdy ty žebra schladnou, tak se zase trochu smrsknou a na trubce pevně držej, víš? Ale mě napadlo, že by se to dalo dělat taky vobrácene..."

Šebestová i obě dcery poslouchají, ale zdá se, že tomu mnoho nerozumí.

"Žebra by se udělali vo chloupek větší, aby šly na trubku navlíknout za studena a pak by se vo tu vůli roztáhla zevnitř roura. Rozumíš tomu?"

"Ne," řekne upřímně Šebestová. "Ale myslím si, že je to prašťa jako uhoď."

"To zas ne, to není jedno," řekne Šebesta dopáleně.

"Viš, kolik by se těch topnejch těles udělalo na mašině za studena? A co by se ušetřilo proudu? Ale ...!" Mávne Šebesta rukou a pověsí ručník, dodávaje zklamaně: "Tobě něco vykládat...."

V tom sebou trhne, neboť Věra upustila do nádobí talíř, který se roztřískl.

"Na co myslíš?" napomene ji Šebestová a dá Věře herdu do zad.

Lída se mladší setry zastane:

"Nech ji, mami, vona je nešťastná."

"To se ví..." počne natahovat Věra. "Já jsem všude ta poslední... "Humoresku" jsem měla hrát v Sokole na akademii já, ale dali to Poštolkový, protože voni mají piáno a může cvičit doma. Národní písně dostala Šteklová a mně dali jen doprovod k recitaci. To nebude nikdo ani vědět, že hraju, protože každěj bude poslouchat básničku "Byl první máj..."

"Hm," poznamená jizlivě Šebesta. "Byl první máj..." To by měla recitovat naše Lidunka... a Pepa by ji měl doprovázet. Třeba na motocyklu. To je ve stejný ceně jako piáno..."

"Táto!" okřikne ho Šebestová.

"No, co jsem řek' zlýho?" hájí se Šebesta.

Ozve se zaklepání na dveře. Lída v té chvíli propadne panice, počne si upravovat vlasy a ohlédne se uzkostlivě na otce.

"Pepa", šeptne a nahlas zavolá: "Volno!"

Dveře se rázně otevřou a v nich stojí Jirka s velkým čtyřhranným balíkem pod paží: "Dobrý den!"

Lída je zklamána a rozkřikne se na bratra:

"Ty máš nápady..."

"Co to neseš?" ptá se Šebesta.

Jirka vstoupí a zavře nohou dveře.

"To je pro maminku..." řekne a přistoupí k Šebestové.

"Mami....k svátku jsem Ti poslal jenom lístek. Tady máš dárek. Pozor, je to těžký."

Šebestová, všecka udivena, vezme balík a postaví jej na stůl.

Kolem balíku se sesype celá rodina. Šebestová strhne s něj papír a užasle hledí na dárek. Je to bíle smaltovaná plynová trouba.

"To je vod tebe hezký," vydechne Šebestová. "A' kdes na to vzal?"

"Něco jsem si vydělal na brigádě a dneska jsem dostal z učňovského fondu pět stovek," hlásí hrdě Jirka a dodává: "Za iniciativu při práci. To za to řezání skla, víš?"

"Za to ti měli spíš vynadat," broukne Šebesta, usmívaje se. Šebestová políbí Jirku na tvář a řekne pohnutě:

"Udělalas mi velkou radost, ale ty peníze sis měl schovat na nový kolo."

Jirka se trochu vytáhne a řekne skoro pohrdavě:

"Mami, kolo je už dávno překonaná forma dopravy. Dnes mě může zajímat jen motocykl."

"No, no .... Ty jsi nákej náročnej," řekne káravě Šebesta, oblékaje si kabát.

"Proč bych nebyl, tati?" pzá se Jirka sebevědomě. "Dneska mi ředitel řek: "Mladej člověk s v otevřenou hlavou má před sebou všechny možnosti."

Šebesta je zřejmě potěšen Jirkovým úspěchem:

"No..... jen se čiň, ať z tebe něco je." Náhle však jako by měl strach, a by syna nepřechválil, dodá už zase svým obvyklým tónem: "A hled... když máš tolik možností, moh' bys taky poklidit králikům. Pořádně všechno vymést, podestlat jim..... Já na to teď nemám čas a když já nemůžu, tak si toho nevšimne nikdo. Maso byste jedli všichni, že jo... Tak s Bohem!"

Šebesta vezme klobouk a vychází ze dveří. Šebestová jde rychle za ním.

O b r a z 80.

Chodba před Šebestovým bytem.

/Den - stavba./

Krátká chodba, z níž vedou schody do přízemí, je jakousi předsíní Šebestova bytu, Hned u dveří je dřevěná jarmárka s dírkovaným větrákem, která slouží jako spíž.

Šebestová vyjde rychle na chodbu za Šebestou a řekne domlouvěva.

"Táto..... Takys moh' zůstat doma, Aspoň dnes.... Víš, že přijde ten Lídin chlapec. Měl bys s ním přece taky trochu promluvit... jako otec. Na svatýho Václava je veselka a ty jako dyž se tě to netýká."

"A dyť taky ne " odpoví Šebesta rázně. "Co já se s s ním mám domlouvat? Von řek' : Já si ji vemu stejně, ať chcete nebo nechcete, tak ať si ji veme a mně ať dají voba pokoj. Co si udělají, to budou mít..."

Šebesta rázným gestem naznačí, že o tévěci domluvil a sestupuje se schodů. Šebestová hledí za ním dokud nedozní jeho kroky a pak utrápeně zavrtí hlavou. Obrátí se k jarmárce, otevře dvířka, vyndá velký rendlík s pokličkou a hrnek s polévkou a jde opět do kuchyně. Zavře za sebou dveře.

P r o l í n á n í.

O b r a z 81.

Zadní dvůr "Technotopu".

/Podvečer - stavba./

P r o l í n á n í.

Elektrická zadrátovaná žárovka s jednoduchým stínidlem je zavešena na hřebíku ve zdi. Dlouhý kabel od ní volně visí a plechové stínidlo odráží ku el světla na nápis na zdi:

Perpétuum mobile jenerála Nobile. Patent Šebesta.

Šebestova ruka se natáhne a otočí vypínačem na objímce žárovky.

P r o l í n á n í.

O b r a z 82.

Před továrnou "Technotop".
/Podvečer - exterieř./

P r o l í n á n í.

Vedle píchacích hodin na vrátnici visí tabule, na níž jsou zaznamenány výsledky socialistického soutěžení v "Technotopu" v týdnu 10. - 16. září, kdy dosáhli nejvyššího výkonu :

Soudr. J. Soukup	-	168 %
Soudr. K. Brandejs	-	149 %
--- V. Pojezný	-	147 %

/Kamera odjíždí./

Z vrátnice vychází vrátný a bere klíč od Šebesty, který z továrny odchází.

"Děkuju," řekne Šebesta.

"Ty jsi tu, člověče, od rána do večera," řekne vrátný, ukazuje na vývěsku nejlepších výkonů, "a pořád to není vidět..."

"Jen buď bez starosti," mávne rukou Šebesta. "Až to spustím, tak na ty mé procenta bude tahle tabulka malá. Dobrou noc!"

A jde.

O b r a z 83.

Ulice v Podbabě.

/Podvečer - exterieř./

Novotný vychází z krámu ševce Hraběte a nase pár pracovních bot. Hrabě vychází za ním, ujišťuje ho :

"A pro ty střevíce, ať si tvoje přijde v úterý na druhéj tejden. Nesmíš se zlobit, ale teď to vedeme podle čísel, jak to přišlo."

Novotný ho však už neposlouchá, neboť se zahleděl s tranou a je čímsi zaujat.

"A hele," řekne překvapeně.

- 110 -

O b r a z 84.

Před Šebestovým domkem.

/Podvečer - stavba./

Ze vrátek zahrádky Šebestova domku vychází Lída s Brejchou, který se ještě obrací k oknům v prvním patře.

O b r a z 85.

Ulice v Podbabě.

Podvečer - exterieer./

Švec přikývne a řekne s určitou samozřejmostí :

"No jo ... toho jsem tu už viděl párkrát. A když chodí k nim, tak to bude nějaká vážná známost."

"Hm.....," huhlá zamyšleně Novotný a hledí za odcházejícím párem. Vodkud já ho ale znám ?"

Chvilku dumá, vrtí hlavou a najednou se rozpomene :

"No jo..... Dyť je to ten ze strojíren... co nás přišel vracet na údernickou víru... A mordiže... Tak vono je to takhle. Proto von Šebesta....." dodá, jako by byl objevil něco naprosto nečekaného.

"Co.....co.....Šebesta....," ptá se švec.

P r o l í n á n í.

O b r a z 36.

Průchodní chodba s dvorkem.

/Podvečer - stavba./

P r o l í n á n í .

Jirka vytahuje staré stelivo z králičích kotečů. Po dvorku běhají králíci vypuštění z kotečů.

Jirka otevře kotec, kde je belgický samec Ferda. Králík je v koutě kotce vzadu. Jirka sáhne dovnitř, ale rychle uškubne ruku zpět, jako by ho něco kouslo. Vykulí oči a hledí udiveně do kotce.

O b r a z 87.

Ulice v Podbabě.

/Podvečer - exterieř./

Šebesta se zamyšleně vrací domů. Když jde kolem obuvnického krámků, vyběhne Hrabě a zavolá :

"To jdeš teprve z práce, Jeníku ? "

Šebesta se zastaví a dosti neochotně odpovídá :

"Ne.... Z tanečních."

"Podíval Novotný," pokračuje zlomyslně švec, "že prej děláš ňakej patent. A teď mají všichni strach, až to spustíš, že na ně žádná práce nezbyde."

"Starejte se každěj vo svý," řekne Šebesta, nutě se do klidu. "A mě nechte na pokoji."

Šebesta už chce jít, ale švec nedá pokoj a tváře se jako svatoušek, popichuje dál :

"Já říkal hned, že jsou to jen drby vo tobě. Přece vím, jak jsi se zaříkal, že spíš bude mít ten tvůj belgičan mladý než ty budeš úderníkem... Chi, chi, chi..."

Hrabě se chechtá a zmizí v krámků.

Šebesta učiní krok za ním, ale pak si to rozmyslí, mávne rukou a jde domů.

Frůchodní chodba s dvorkem.

/Podvečer - stavba/

Jirka dává do kotce s belgickým králíkem několik hrstí čerstvé trávy a usmívá se dosud trochu udiveně, zavírá kotec. Když zaslechne kroky v chodbě domku, obrátí se a zavolá :

"Tati !"

"No, co je ?" ptá se Šebesta, dosud nevrlý po setkání se ševcem. Chtěl už vystoupit po schodech, ale jde na dvorek.

"Pojď se podívat na Ferdu..."

"Proč ? Schází mu něco ?"

"Spíš přebejvá," řekne Jirka a otevře kotec. Šebesta do něho nahlédne zprvu nedůvěřivě, ale vzápětí vytřeští oči. V rohu králičího kotce je hnízdo z trávy a chlupů a v něm se mele několik králíčát.

"A prach sakra," vyhrkne užasle Šebesta. "Kolik je jich ?"

"Vosum," řekne Jirka.

Šebesta sundá klobouk, otře si spocené čelo a vyrazí ze sebe udiveně: "Tohle je pitomost...Přece není možný, aby..."

Strčí hlavu až do kotce, prohlíží králíka pocrobněji a když jej vyzhne, prohládí:

"No jo.... Dyť to vůbec není náš Ferda. To je ta jeho samice. Že my to ten švec udělal schválně, aby mě mohl chytat za slovo? Ale já mu ukážu...."

Jirka zadrží otce a vysvatluje:

"Počkej, tati. Pan Hrabě za to nemůže.... Von tenkrát ani nebyl doma, když jsem si pro králíka přišel..."

"Taks to poplet ty, vejre jeden," zlobí se Šebesta. "Seber se, skoč k Hraběti a vyřiď mu, že.... Nebo ne! Nechoď nikam!"

Šebesta se náhle rozhodl jinak. Uklidní se a počne přemítat nahlas: "Von na to, chlap jízlivá, přijde sám. A potom já se budu chechtat.... Jen ať si ještě jednou zkusí zarejpat. Já mu dám úderníka... A vlastně...."

Šebesta náhle zvažní a dodá urputně: "Teď se mi to teprv rozleželo v hlavě. Jeho se budu ptát, co mám dělat..."

Jirka jen stojí a nechápavě vrtí hlavou, když se táta obrátí a lupodivně čile vyběhne ze dvorka.

Dvorek u Hrabětů.

/Podvečer - stavba./

Švec Hrabě vzrekle přibouchne dvířka kotce, ve kterém má belgickou králici a prohlíží si prst. Ssaje oděrku a nevráživě hledí na králíka, který vystrkuje čumáček pletivem dvířek:

"Potvora," bručí vztekle.

Náhle s. ohlédne ke vchodu do dvorka. Stojí tam Šebesta a hōdí zpod obočí na ševce.

"Co.... copak nám neseš, Jenůku?" ptá se nejistě Hrabě.

"Nic, Jasnosti," odpoví ponuře Šebesta. "přišel jsem se jen podívat na tu tvoji belgičanku - "

"Zrovna mě rafla, " hubuje Hrabě, ukazuje prst. "Podívej.... Na chov není, tak jsmm jí chtěl dát na neděli za uši a nemůžu ji ani chytit. Vona kouše jak vzteklá. To není králík to je ľevhart.

"Tak zatím na něj ani nešahaej..." řekne výhruzně Šebesta.

"No... a pak bych chtěl, abys mi něco vopakoval do vočí."

"A co,,, co?" couvá švec.

Šebesta mlčky přijde až k němu a řekne přísně:

"Ty tvoje jedovatí řeči !"

"Jský?" diví se Hrabě. "Já vo ničem nevím...."

"Já ti tedy pomůžu," cedí Šebesta mezi zuby. "Což když ti teďka řeknu, že jsmm úderník? Co ty na to?"

"Nic, Jeníčku," ujišťuje ho švec upřímně a couvne o krok až ke kotcům, dál už nemůže. "Nic.... že jento správný... doce-la správný..."

"To vím i bez tebe. Ale co dál? "

"No, co dál ...?" nechápe Hrabě.

"Zeptej se mně tedy, jestli má ten můj belgickej samec mladý... no?" trvá na svém neústupně Šebesta.

"Jeníku..." omlouvá se Hrabě. "To není ze mě, To jsi řek' přece ty... ale já to nebral vážně. V řeči se kecne leccos."

"Snad u tebe," řekne důrazně Šebesta. "Ale co řeknu já,

to platí, rozumíš?"

A Šebesta dodáv ještě důrazněji: "Já jsem zlepšovatel - to je jako úderník - a můj belgickej samec ty mladý má. Tak! Chá - chá ...!"

A Šebesta, schválně a theatrálně se zachechtavm protne rukou vzduch, jako by chtěl číci: "S tebou jsem hotov!", obrátí se a odchází. U vchodu se ještě otočí:

"Abys věděl má jich vosum."

Hrabě má dojem, že Šebestovi přeskočilo v hlavě. Opřen o králikárnu pozoruje Šebestu nedůvěřivě a raději mlčí.

Přijď si pro ně s taškou," dodává Šebesta, " a mýho Ferdu mi v pořádku přines, ty... ty vzornej chovateli!"

A Šebesta, důstojně se napřímiv, odchází.

Obuvnický mistr Václav Hrabě poulí oči za Šebestou a pak se nechápavě zadívá na kotec se Šebestovým králíkem. Podívá se na prst, ofkouně si jej a pak řelne vyčítavě Ferdovi, který vystrkuje čenich pletivem dvíček:

"Jste voba stejný..."

P r o l í n á n í .

- 117 -

O b r a z 90.

Pomník sv. Václava na Václavském náměstí.

/Ráno - exteriér/

Ze záběru hojných květin na stupních a obrubě pomníku, kamera panoramuj vzhůru přes sochy čtyř světců na koně. a pak na postavu knížete Václava, tyčící se hrdě a vznešeně proti oblačnému nebi.

P r o l í n á n í.

O b r a z 91.

Šebestův byt.

/Dopoledne - stavba/

P r o l í n á n í.

V malém pokojíku klečí na novém Lídině stolku Věra v bílých šatech s papírku ve vlasech, naklání se do prohlubně mezo novou kredencí a diriguje Jirkovo hledání, který v té soutěsce dřepí a prohledává skříň.

Domlouvá se s ním jako by volala do výtahové šachty:

"Tu kabelku!"

"Počkej, až najdu svou košili," odpovídá Jirka za kredencí.

"Tu červenou. Mám ji v tom nočním stolku, co je ve skříni." upozorňuje Věra.

"Tady žádná není," ozve se po chvíli šramotu Jirka.

"Přece nepůjdu na stavbu s kapesníkem v ruce," namítá zoufale Věra, ale je přerušena rázným Jirkovým:

"A já nepůdu bez košile,"

/Kamera v jízdě zpět/

Všechn Lídin nový nábytek je nyní vtěsnán v malém pokojíku ke starému, který tam již byl. Je to hotové bludiště.

/Kamera vyjíždí zpět otavřenými dveřmi do velkého pokoje./

Ve velkém pokoji je opět místa dost. Ku starému stolu přistavuje švec Hrabě stolek z kuchyně a Šebestová ho pokrývá čistým ubrusem, utrápeně vzdychajíc. Přiběhne Hrabětova žena v čisté zástěře a přemlouvá Šebestovou:

"Heleďte, paní Šebestová, nechte všeho, vemte si prášek, a chvíli si lehněte."

"To přejde," odmítá Šebestová, "Jen kdyby už tady byl táta. Beztak mě bolí hlava jen z něj, Takovejhle den a von si vojde do fabriky. To ať mi nikdo neřeká, že tam musí bejt, když se mu vdává holka," hubuje Šebestová.

"To mi dělá tatínek schválně," stěžuje si skoro plačtivě Lída, která sem nahládla z kuchyně, Je oblečena v bluze a ve

světlé kostýmové sukni. "Dnes je svátek, nikdo v továrně není, ale von tam musí bejt."

"Estě ty na něj nasazuj," rozkřikne se na ni Jirka, vycházející přes kalhoty. Musí tam bejt, samozřejmě. Právě proto, že dnes v továrně nikdo není, tak si pozval inženýra a chce to před ním spustit. A při tom nemůžou potřebovat moc vočí."

"No, tovvěřím, uchechtne se švec. "Co když to nebude běhat..."

"Jen buďte bez starosti, pane Hrabě," hájí otce Jirka.

"Aleď," upozorní muže Hrabětová. "Ty zas můžeš jít. Nepřekážej tady."

"Mami", ukazuje Jirka na rukáv košile. "Tady schází knoflíček!"

"Nech maminku, já ti ho přišiju," řekne Hrabětová.

"Paní Šebestová, já bych si potřebovala dát žehličky na plotnu," ozve se naléhavě Lída z kuchyně.

"Pokej, Liduško, hned... Za chvíli odstavím polívku," uklidňuje ji švecová, když do pokoje vejde Věra s babrлаты ve vlasech a bračí:

"Kam jste mi tu kabelku dali..?"

Zadní dvůr "Technotopu".

/Den 7 stavba./

Šebesta, trochu nejistý a rozpačitý, stojí před svým strojem, nad nímž je stále ještě nápis na zdi.

"Tak ukažte, co to dělá," vyzve ho inženýr Votruba, oblečený v lehkých světlých šatech s kloboukem na hlavě.

"Moc toho nevidíte, pane inženýre," krčí rameny rozpačitě Šebesta. "Já myslel, že to bude líp."

"Jen to spusťte.... Uvidíme," řekne inženýr, nasazuje si brýle.

Šebesta zapne elektromotor.

Kola soustruhu se roztočí. Průběžná ocelová tyč s rozšířením trnem na konci, se s tvrdým zaskřípáním vtahuje do topné roury, protažené lůžkem, v něm jsou seřazena kruhová žebra a roztahuje ji. Žebra, posazená pevně v hřebenu lůžka, se pod tvrdým tlakem zevnitř kroutí a nepravidelně křiví, jak se roura roztahuje.

Stroj dojede a zastaví se.

Šebesta vytáhne trochu zahanbeně hotové topné těleso z lůžka. Je to výrobek nevzhledný. Roura je pokřivená, žebra na ní sice drží, ale jsou zkroucená a konec roury je roztržený.

"No, tak.... takhle to vypadá," řekne zklamaně.

Inženýr vezme topné těleso obou rukou, prohlíží je, podívá se na rourou proti světlu - a nic. Jen pokyvuje hlavou.

"Hm...hm..."

"Já celou noc nespál," hovoří Šebesta, jakoby se omlouval. "Pořád jsem myslel na to, co tomu schází,..."

Inženýr zvedne pohled a řekne vesele, odkládaje rouru: "Málo... Moc málo tomu schází, Šebesto."

"Myslíte tedy, že to bude?" ožije Šebesta.

"Zaručeně", řekne přesvědčivě Votruba. "Vy jste na to kápnul... ale...."

"Ale?", ptá se Šebesta nedočkavě.

"Tak za prvé," vysvětluje inženýr, "roztahujete rouru
potřebuje to táhlo /Votruba ukazuje na dlouhou ocelovou tyč
na konci/ dostat mírnou rotaci, aby vám trn trubku ne-
/inženýr pohabem ruky naznačuje šroubovitý posun/, aby
procházel hladce a měl tendenci.... spíš se zavrtávat než táhnout."

Šebesta zřejmě ožil. Slova inženýra Votruby opět pode-
přela jeho pokleslé sebevědomí.

"A... a to je všechno?", vyhrkne radostně.

"Myslím, že to uvidíme zítra, až ty malé úpravy uděláte."

"Kdepak zejtra..." namítá zapáleně Šebesta. "Zejtří už
to musí běžet, abych těm sejkům ukázal. Já se do toho dám
hned..."

A Šebesta hned sáhne po táhlu a uvolňuje šroub trnu.

Svým elánem strhne i Votrubu, který se náhle rozhodne.

"A já vám s tím pomůžu," řekne a jde k svému autu, které
stojí před přístřeškem. V chůzi už svléká kabát a za prostoru
za zadním sedadlem auta vytahuje pracovní plášť, do nějž se
hned obléká. Šebesta zatím už je zabrán do práce.

P r o l í n á n í.

O b r a z 93.

Před Šebestovým domkem.

/Den - stavba./

P r o l í n á n í.

Na silnici před Šebestovým domkem stojí dva ověčené
tafky. Kolem je houf dětí a z povzdálí je pozorují skupinky
žen.

Z domku vybíhá Jirka, oblečený už ve svátečních šatech a
vylíží zvědavě po silnici k viaduktu.

O b r a z 94.

Šebestův byt.

/ Den - stavba /

Va velkém pokoji jsou přes ustlanou Šebestovu postel přehozeny Šebestovy černé šaty a na nich nový, černý měkký klobouk.

Kamera odjíždí až na celek /

U stolu uprostřed pokoje je shromážděna rodina, ovšem bez Šebesty. Je tu také Brejcha ve světlých šatech sportovního střihu a Šimek, předseda výrobního výboru Spoj. strojírny, který je v tmavých šatech. Oba mají na klopách svatební myrty a bílou pentličkou. Na stole je mísa obložených chlebiček, otevřená lahev desertního vína a několik prázdných sklenek. Lída má na sobě světlý kostým, bílý klobouček a světlé střevíčky.

"Odpusťte," řekne trochu pobouřeně Hrabětová. "Já už to říkala tuhle lidušce, ale teď se na veselku nějak přestalo držet. Mív musely bejt družičky, nevěsta v bílém se závojem, ženich v černým... a vy jdete voba jako na tramp. Eště si lidé budou myslet, že ženich je tuhle pan svědek."

Jirka vrazí do pokoje.

"Už táta jde?" ptá se rozčileně Šebestová.

"Kdepak... Pořád nezvěstnej..." řekne Jirka. "Ale co kdybych vzal jednu drandu a zajel pro něj do "Tepnotopu"?"

"Jo... ale co když už je tatínek na cestě a minete se....?" namítá Lída.

"Jiří, zkus tam zatelefonovat," řekne Brejcha. "Zeptej se ve vrátnici, jestli už šel."

Jirka opět vyběhne.

"Já ho neměla, paličáka, ráno pouštět z domova," vyčítá si Šebestka.

Brejcha se dívá na hodinky. "Je půl jedenáctý, za deset minut musíme vyrazit nebo zmeškáme svatbu a vodlet taky."

"Jakěj vodlet?" ptá se udiveně Šebestová.

"No.... z Ruzyně. Ve dvanáct patnáct musíme bejt na letišti, protože ve dvanáct třicet už poletíme do Popradu," vysvětluje Brejcha, který si nevšiml Lídiných znamení, aby mlčel.

Šebestová unaveně usedne na židli.

"Já měla zato, že jedete vlakem," zaběduje. "Eště někde spadnete a potlučete se...a...tohle je vůbec veselka? Takhle jsem si to nikdy nepředstavovala. Já se dycky těšila, až se mi holdky budou vdávat, jaký to bude hezký...a von je to zatím takovejhle blázinec...."

A Šebestová se bezmocně rozpláče: "A ten náš táta taky nikde... A řek' mi, že se vrátí nejdýl v půl desátý..."

O b r a z 95.

Dílenská hala "Technotopu".

/Den - továrna/

Šebesta má v soustruhu upnutou ocelovou tyč a soustruží na ní po délce drážky, která ji má uvést do rotačního pohybu. Inženýr Votruba obrušuje trn, přeměřuje jej a znovu přibrušuje na brusce.

Oba jsou zabráněni do práce tak, že ani neslyší, že vrátný ve dveřích haly volá:

"Šebesto! Šebesto! "

Vrátný musí jít blíž, aby Šebesta slyšel.

"Šebesto! Někdo volá telefonem, že máš jít na náskou veselku."

Do Šebesty jako když hrom uhoří:

"Šmarjápano... já zapomněl jako na smrt. Řekni, Vojtěchu, že už jedu."

"Co je?" ptá se Votruba.

"Ale .... mávne rukou bezradně Šebesta a propadá náhlému zmatku. "V jedenáct hodin se mi vdává dcera."

Votruba mrkne na hodinky :

"Půl a pět minut... kde to je?"

"V Podbabě...."

"To ještě stihneme. Já vás tam dovezu."

"Pane inženýre...." řekne vděčně Šebesta.

"Jedem, jedem" velí inženýr a jde rychle k východu z haly.

Šebesta chvíli poskakuje na místě, neví co dřív a když zastaví soustruh, běží za inženýrem.

O b r a z 96.

Před Šebestovým domkem.

/Den - stavba/

Obklopeni hloučky zvědavců a zástupem dětí, nastupují svatebčané do dvou ověnčených taxíků. Hrabětová, jen tak v zástěře, diriguje nástup jako ceremoniář.

"Nevěsta sem... tak.... Věra k ní..."

Lída s kyticí vstzpuje do prvního čtyřsedadlového vozu, Věra s červenou taštičkou v ruce se hrne za ní.....

Brejcha pomáhá Šebestové do druhého vozu, kde už sedí Jirka vedle šoféra a pobízí Šimka, aby vstoupil.

"Teď ženich!" velí Hrabětová.

Brejcha tedy usedne vedle Šebestové a nakonec vstupuje Šimek.

"Tak.... a co ten můj?" rozhlíží se Hrabětová.

Nakonec přiletí švec Hrabě. V černých staromódních šatech s pland vými záhyby, na krku má límeček s náprsenkou, ale bez kravaty.

"Kde máš kravatu?" ptá se Hrabětová.

"Tuhle," tahá švec černou kravatu z kapsy. "Utrhla se mi přaska."

"Ukaž..." Hrabětová mu ji vyěkubne z ruky, vytáhne z bluzy špendlík, kravatu mu podvlékne kolem límce a vzadu přišpendlí. Hrabě se cpe do vozu, kde sedí Brejcha.

"Sem ne.... Ty přece zastupuješ otce nevěsty, tak jedeš s ní," nařizuje Hrabětová a strčí ševce do druhého vozu. Sotva se za ním zavřela dvířka, taxíky se rozjedou.

Hrabětová mává, přihlížející ženy také.

P r o l í n á n í.

O b r a z 97.

U viaduktu v Podbabě.

/Den - exterieer/

P r o l í n á n í.

Hadimrška inženýra Votruby /se starou plátěnou střechou/
vyjždů pod viaduktem do šáreckého údolí a řítí se /proti ka-
zeře/ po silnici.

O b r a z 98.

Ve Votrubově malé "Tatře".

/Zadní projekce - den - atelier./

Šebesta, v montérkách a s pracovní buřinou na hlavě, sedí vedle inženýra, který řídí vůz. Votruba sice sundal plášť, ale ve tváři má ještě učerněnou šmouhu, kterou získal při práci u brusky. Šebesta má zas šmouhu na čele, jak si je otřel při soustruhování.

Šebesta hledí napjatě před sebe.

"No.... a jsme tady..." řekne. "Tamhle je to... co stoj' ty báby".

Inženýr zvolňuje jízsu.

Votrubova hadimrška zastavuje za skřípání brzd u chodníku, kde ještě stojí Hrabětová s dvěma staršími ženami. Šebesta vstane, chce vystoupiti z vozu, ale Hrabětová mu oznamuje:

"Teď vodjeli... je to pár minut..."

"Tak..." řekne Šebesta bezradně a obrátí se k inženýrovi: "Kolik je?"

"Za deset minut jedenáct," hlásí inženýr, dívaje se na hodinky. "Sedněte si, to stihneme."

Hrabětová vytřeští oči a spráskne ruce.

"Dyť se musíte převlíknout. Přece nebudete na svatbu své dcery v týhle umaštěný bouřce?"

"A proč ne?", řekne vzdorovitě Šebesta. "Dyž jsem v ní och' jít na svou veselku, můžu v ní jít na svatbu dcery taky."

A usednuv, řekne krátce: "Jedem."

"Rovně? "

"Jo....," přikývne Šebesta " Já vám budu říkat."

Tatra se odpíchne z místa jako na závodech a odjíždí rychle tím směrem, jako odjížděly taxíky.

Hrabětová, v čoudu, který tu po hadimršce zbyl, zavrtí pohoršeně hlavou a obrátí se k sousedce:

"Paní, to je, co?" Dřív bejvaly ty svatby takový dojemný, ale dneska nejsou veselky vůnec v účtě. Vlastní táta, prosím, a von jde v montérkách...."

O, b r a z 100.

Prostranství před kostelíkem.

/Den - exteriér /

P r o l í n á n í.

Inženýrovo auto přijíždí obloukem a zastavuje před kostelíkem.

Z vozu rychle vyvkočí Šebesta.

Udiveně hledí na prázdné prostranství a ticho kolem kostelíku. Jen pár děvčátek tu hraje "nabe, peklo, ráj."

Rozběhne se po schůdcích k vratům. Je zavřeno. Přiběhne zpátky k autu.

"Zavřeno," hlásí a obrátí se k jednomu děvčátku: "Holčičko, byla tady nějaká veselka?"

"Ne, nic tu nebylo," řekne udiveně děvčátko.

"Tak... kde by tedx mohli bejt?"... přemítá Šebesta.

"Co myslíte, pane inženýre?"

"Kdyby se vdávala má dcera, tak bych to věděl," řekne trochu ironicky Votruba.

"Já vím, že je to divný, když já, jako táta.... tento..." začíná se omlouvat Šebesta a náhle vybuchne: "Ale to byste musel vědět, jak to u nás chpdí. Já jsem pátý kolo u vozu; já nemusím nic vědět, mně se nic neřekne.... táta je dycky až ten poslední..... Teď abych hádal, v kterým kostele to je...."

"A je to vůbec v kostele?"

"Snad ne ne nádraží?"

"Počkejte, pane Šebesto," mírní ho Votruba. "Svatba se přece uzavírá napřed na národním výboru."

"No, vidíte, pane inženýre," vzteká se Šebesta. "Taková důležitá věc a tu mi zrovna neřeknou."

"Tak jedem, jedem," řekne inženýr nesmlouvavě a strká Šebestu do vozu. "Kde je tu obvodní národní výbor?"

"V Dejvicích, Na Růžku," řekne schlíple Šebesta, usedáje do vozu.

Votruba šlápne na plyn a vůz vyrazí. Obloukem se vrací do směru, kterým přijel.

P r o l í n á n í .

O b r a z 101

Před budovou O. N. V.

/Den - exteriér/

P r o l í n á n í.

Detail: Tabulka na zdi u vchodu do budovy:

Text: Obvodní národní výbor - Praha XIX.

úřední hodiny 8 - 12.30

14 - 18

Sobota 8 - 13.30

/Kamera zpět až na celek/

Votruba sedí ve voze a čeká. Po krátké chvíli vyběhne z domu Šebesta, provázen správcem domu, který, ač je bez kabátu, má na hlavě úřední čepici s inicálkami: O.N.V.

Šebesta rozhodí bezradně rukama, když přistupuje k vozu:

"Tady se ve svátek neouřaduje."

Muž v úřední čepici se věcně zeptá:

"A kde bydlí ženich.:"

"Někde na Smíchově... Ve svobodárně... Proč?" odpovídá bezradný Šebesta.

"Totiž..." počne důkladně vysvětlovat muž v čepici. "Svatba se může konat buď na Oenvé bydliště nevěsty nebo na Oenvé bydliště ženicha. Ve vašem případě by byl příslušný Oenvé Praha - Jih."

"Kde to je, prosím vás," ptá se nedočkavě Šebesta.

"Smíchov - Štefaníkova 15."

"Děkuju." Šebesta leze do vozu.

"Ale tam se taky ve svátek neouřaduje, prosím," upozorňuje úřední osoba s čepicí.

"Tak .... A tož mi řekněte, kde ta veselka může bejt?" zášpi zlomeně Šebesta.

"Kdekoliv v republice, prosím," vyevětluje úřední osoba: "Ovšem, požádala-li nevěsta nebo ženich o licenci u Oenvé svého bydliště. To se dá lehce zjistit u zdejšího Oenvé nebo u Oenvé Praha - Jih, zítra ráno."

Šebesta odolává návalu krve do hlavy a trpělivě vykládá správci :

"Poslyšte....." mluví pomalu a zřetelně. "Ta svatba nemůže být někde v Košicích, protože před chvílí odjeli z domova a v jedenáct hodin se to má vodbejvat."

"Už je to odbyté," podotkne suše inženýr, sedící ve voze.

"Kolik je?", ptá se Šebesta.

"Za šest minut půl dvanácté," řekne klidně Votruba, dívaje se na hodinky.

"No, nazdar," vydechne Šebesta trpitelně a opře se o vůz.

"Jestli je ta svatba určitě v Praze, potom by mohla být jenom na Staroměstský radnici. Tam se voddává i ve svátek. To jo....." ozve se správce v čepici.

"Tak vám mockrát děkuju, pane Oenvé," řekne tiše Šebesta, zahleděn tupě na správcovu čepici a leze do vozu, obraceje se bolestně k inženýrovi: "Teď už je zbytečný někde jezdit."

"Proč?" řekne klidně inženýr. "Co když se to náhodou zdrželo."

"Tak jedem," přisvědčí resignovaně Šebesta, "aby neřekli, že jsem neměl dobrou vůli."

Vůz odskočí s místa a ujíždí, zahýbaje rychle za roh.

O b r a z . 102.

Před Staroměstskou radnicí.

/Den - exterieer./

Před hlavním vchodem radnice stojí dva ověčené taxíky. Svatební pár se loučí na chodníku s maminkou Šebestovou. /Celá scéna je podložena postsynchronně hudbou : Slavnostní svatební pochod./

Dva fotografové obskakují kolem a fotografují. Zvláště si dávají záležet na páru nevomanželů, který nastupuje zároveň se Šimkem do prvního čtyřsedadlového vozu a odjíždí.

Šebestová, Hrabě, Jirka a Věra nastupují do druhého vozu. Hraběti visí kravata přes vestu, zachycena za ní jen spodními konci.

O b r a z 103.

Na křižovatce u Kaprové ulice.

/Den ☞ exteriér./

/Hudba pokračuje, zrychluje tempo./

Votrubova Tatra se řítí od Mánesova mostu ke křižovatce, strážník řídící dopravu se otočí do příčného směru právě když Tatra vjíždí na křižovatku. /Do hudby se ozve skřípání brzd./

Strážník se obrátí a vidí, že Tatra přejela čáru pro přechod pěší. Podívá se přísně na Votrubu a zahrozí. Šebesta se ve voze přikrčí.

Když se příčný směr uprázdnil, dává strážník "volno" Votrubově Tatře. Tatra se rozjíždí a když míjí strážníka, Šebesta vděčně nadzvedne buřinu.

Tatra se vřítí do Kaprovy ulice.

Krátké prolínání.

O b r a z 104.

Před Staroměstskou radnicí.

/Den - exterieer./

Krátké prolínání.

/Postsynchron : Hudba pokračuje./

Fotograf si vkládá do kožené brašny fotografické nářadí, Leicu má ještě na řemínku na krku. Několik vozů stojí před radnicí, kam přijíždí Votruba se Šebestou. Vůz zastaví a Šebesta se rozběhne ke vchodu do radnice. Všimne si fotografa, který mu stojí zrovna v cestě.

"Prosím vás," ptá se Šebesta, "vodává se tu dneska?"

"Ano," přisvědčí fotograf. "Od deseti hldin už tu byly tři svatby."

"A co svatba Brejcha - Šebestová?"

"Okamžik," řekne fotograf a vytáhne z kapsy papírek s poznámkami. "Brejcha - Šebestová..." opakuje si, hledaje v poznámkách.

"Ludmila Šebestová," doplňuje Šebesta a dodává: "To je moje dcera..."

Při slovech "moje dcera" fotograf ožije:

"Pardon... Vy račte být nevěstin otec?"

Šebesta přisvědčí.

"Račte dovolit," řekne fotograf a odskočiv od Šebesty na tři kroky, namíří na něho svou Leicu. Cvakne, přetočí, vezme Šebestovi buřinu s hlavy a znovu na něho namíří objektivem. "Ještě jednou bez kloboučku, prosím..."

Cvak.

Šebesta se žene po své bouřce: "Dejte sem klobouk a nezdržujte. Já musím nahoru."

"Nahoře už nikdo není, prosím," upozorňuje fotograf. "Poslední svatba před chvílí odjela a to byla právě ta vaše. Obrázky dodáme ještě dnes na adresu: /znovu se podívá na papírek/ Podbaba, Šárecká 15. Račte tam také bydlet?"

Šebesta resignovaně přikývne.

"Jo... zatím ještě jo... Jestli mi už nedali kufr za dveře,"
vzdychne a loudá se zpátky k vozu.

V té chvíli se na orloji radnice zavřou okénka za apoštoly,
kohout zakokrhá a radniční hřdiny odbíjejí dvanáct.

P r o l í n á n í .

O b r a z 105.

Na letišti v Ruzyni.

/Den - exterieer/

P r o l í n á n í.

/Postsynchron: Hudba pokračuje ve slavnostních fanfárách svatebního pochodu./

Na ruzyňském letišti je ke startu připraveno letadlo čs. aerolinií. Do něj vstupují po schůdcích Brejcha a Lída se svatební kyticí v náručí. Brejcha nese oba malé kuřříky.

Šimek jim ještě podává ruku a oba mizí v letadle.

P r o l í n á n í.

Letadlo odstartuje a vznese se. Po chvíli mizí v dálce.

O b r a z 106.

Byt Šebestových.

/Den - stavba./

Šebesta stojí ve dveřích p. koje v montérkách a s buřinou v ruce. Pokývá zamračeně a řekne nejistě:

"Tak jsem vás přece dohonil..."

Šebestová sepne ruce a vyčítavě vítá muže:

"Táto... cos nám to proved?"

Šebesta mění taktiku a začne vyčítat sám:

"Já vám? Vy mně! To je samá tajnost a nakonec, aby člověk zlítal celou Prahu než se dozví, kde má dcera veselku. Proč jste mi neřekli, že je to na Staroměstský radnici?"

"Dyť jsi nechtěl vo ničem ani slyšet..."

"Proč jste tedy na mně nepočkali?"

"A proč ty jsi nepřišel včas?"

"Jo.... Já můžu nechat všeho a honem, honem," brání se ochable Šebesta a je rád, že na sebe upoutá pozornost švec Hrabě, který prohlásí nad talířem s velkou porcí husy:

"Vono se na každý svatbě něco semele. Tady to eště dopadlo dost dobře. Jsou případy, že se to na svatbě popere a nejvíc naložino dostane tchán."

"No.... no....," bručí Šebesta a náhle se udiví: "A kde jsou mladý?"

"Vylétěli z hnízda," řekne švec a nalévá si z lahve sklenku vína.

"Jak to?"

"Letěli do Tater," vysvětluje Jirka. "Budou tam tejden."

"Hm... hm...," kroutí hlavou Šebesta. "Copak Pepa, ten ve-
de všecko nobl."

"Hrabětová v bílé zástěře pobízí Šebestu ke stolu:

"Tak teď si hezky, pane Šebesto, sedněte, já vám dám jíst."

"Kdepak," brání se Šebesta. "Na mě čeká dole inženýr s vozem."

"Proč si ho nepozval nahoru?" diví se Šebestová.

"Vůň nechce. My pospícháme," ujišťuje Šebesta. "Zabalte něco sebou."

"Rány boží... kam zase jdeš?"

"Do fabriky," řekne Šebesta, jako by to bylo samozřejmé.

"Teď vo veselce? To by nemohlo počkat do zejtrka?"

Šebesta vezme ženu kolem ramen a utěšuje ji mírně:

"Heleď, maminko, tady nic nezmeškám a ta moje mašina musí zejtra běžat."

Šebestové se počne chvět brada, ale Šebesta jí dá hubičku na tvář a poplácá ji po zádech:

"Něbreč, Za čtyři roky máme stříbrnou svatbu a pak si to vynahradíme...."

- 141 -

O b r a z 107.

Před Šebestovým domkem.

/Den - stavba./

Inženýr Votruba přechází podle plotu a chvílemi zvedne pohled k oknům v prvním patře, pohlédne na hodinky a trochu nervosně si prohlédává kapsy. Jde k vozu a vytáhne z pracovního pláště na zadním sedadle pouzdro s cigaretami a zapálí si.

O b r a z 108.

Chodba před Šebestovým bytem.

/Den - stavba./

Šebesta vychází ze dveří kuchyně s balíkem jídla pod paží. Spěchá ke schodišti, ale náhle se obrátí a přistoupí k jarmárce, která stojí vedle dveří.

Otevře jarmárku a pátrá v ní. Uvnitř stojí několik lahví, zabalených v hedvábném papíře. Šebesta vezme tu krajní a jde. Sestupuje po schodech a mizí.

P r o l í n á n í.

O b r a z 109.

Zadní dvůr "Technotopu".

/Večer - stavba./

P r o l í n á n í .

Na bedně vedle Šebestova stroje leží rozbalený bílý papír a v něm zbytky svatební výslužky. Je to jen pár kostí z husy a zbytek chleba. Vedle stojí lahev, dosud zabalená v hedvábném papíru.

/Kamera v jízdě zpět :/

Šebesta s inženýrem Votrubou stojí u stroje. Šebesta maže trn táhla a ústí trubky olejem a ohlédne se na Votrubu. Ten přikývne. Šebesta zapne motor a stroj se rozběhne. Oba s napjatým očekáváním sledují táhlo, které, mírně se otačejíc, vtahuje do topné roury provlečení žebra. Žebra se počnou pravidelně rovnati /detail/ a trochu nakloněná přiléhají na topnou rouru, jež zůstává stále rovná.

Chod stroje je nyní klidnější, táhlo hladce prochází rourou a když dojde až k zarážce, stroj se zastaví.

Šebesta vyjme topné těleso ze stroje, prohlíží jej a jeho rozzářený obličej svědčí o tom, že je úplně spokojen.

"Myslím, že je to vono," řekne skromně a podá topné těleso Votrubovi. Ten přejeđe žebra francouzským klíčem. Žebra tvoří s rourou jeden celek a sedí tak pevně, že to jen zazvoní.

Votruba položí rouru na stroj a podává Šebestovi ruku :

"Upřímně vám gratuluji. Tohle nám ušetří moc času a moc peněz. Teď už nemám strach, že to všecko nedohoníme... Na to si už klidně můžeme připít."

Votruba vytáhne z kapsy nůž s vývrtkou a podává jej Šebestovi. Ten popadne lahev, rychle vývrtku vytáhne a podává lahev stále zabalenou v hedvábném papíru Votrubovi.

"Musíme rovnou, nemáme skleničky. Tak napřed vy, pane inženýre."

"Ne, ne," odmítá Votruba. "Jen pijte první, vy máte dneška proč."

"Tak .... na vaše zdraví," zvedne lahev Šebesta.

"Na váš dobrý nápad, Šebesto," řekne Votruba.

Šebesta přiloží lahev k ústům a jak zvedne obličej, zavadí jeho pohled o vývěsku na zdi : "Nedáme si pětiletku ohrozit alkoholem."

"No, no....." omlouvá se Šebesta vývěsce. "Pro jednou...." a chlapácky si přihne, polkne, vytřeští, zařičí a zakleje :
"Krucí himl "!

Strhne papír s lahve a zvedne ji před oči, jež mu slzí.

Na nálepce je označení : 8% estragonový ocet.

Šebesta opět zvedne oči k vývěsce varující před alkoholem a trucovitě vyčítá :

"Úplně zbytečný napomínání....."

O b r a z 110.

Montáž z "Technotopu".

/Den - Továrna/

R o z e t m í t.

Šebestův stroj je již umístěn v dílenské hale /zde také skutečně stojí/.

Šebesta pracuje u stroje, soustředěně a v pravidelném tempu. Po obou stranách stroje jsou zavěšeny vysoké stohy hotových topných těles.

P r o l í n á n í.

V jiné části dílenské haly trojice svářečů, mezi nimi také úderník Kadlec, pracuje na sestavování topných baterií. Plameny tryskají ze svářeček, řízeny bedlivě očima za černými brýlemi.

P r o l í n á n í.

Vedle velikých bubnů pro odsávací zařízení montují se vzduchové filtry a ventilátory pro topné zařízení. /Montovna v Radotíně./

P r o l í n á n í.

V klempírně /Janka II. Radotín/ je rámusu jao všude, kde se zpracovává plech. Stříbrná tabule z kového plechu jsou krájeny, stříhány, falcovány, letovány, nýtovány a stáčeny strojem i rukama řemeslníků do trub různých tvarů.

Stojí tu řady hotových částí rovných, lomených, kolen, přírub a rozvodů různých výšek a průměrů.

P r o l í n á n í.

O b r a z 111.

Ředitelství kanceláře "Technotopu".

/Den - stavba./

P r o l í n á n í.

Detail: /jako v obrazu 25/

Na stěně visí graf výrobního výkonu továrny s nápisem
-TECHNOTOP N.P. -

Přehled plnění výrobního plánu.

Po sloupci červenec, který byl v poslední fázi splněn na 85%, následují plné sloupce srpen - 89%, září 108% /zde po prvé sloupec převyšuje průběžnou čáru označující 100%/ a říjen dokonce vystupuje /trik/ na 141%.

P r o l í n á n í.

Celek:

V ředitelské kanceláři stojí v montérkách tak jak přišli od práce, Soukup, Kadlec a Šebesta. Je tu také Votruba a ředitel Skála, jakož i předseda závodní rady Technotopu.

Jako delegace ze Spojených strojíren přišli Šimek a Cifrna.

Inženýr Votruba tři přední dělníky "Technotopu" představuje.

"Hlavně tihle tři se o to vaše topení zasloužili...." a mrknuv po Šebestovi, usměje se a dodá: "A musím říct. že nejvíce překročil normu... tuhle Šebesta. Skoro na čtyři sta procent."

Šimek se se zvláštním zájmem zadívá na Šebestu.

Ten se přimračí a brání se pochvale:

"To nedělám já ... Těch čtyři sta procent dělá mašina."

"Zas jen vaší zásluhou, Šebesto," připomene Votruba.

Šimek a Cifrna přistoupí k dělníkům a podávají jim ruce:

"Děkujeme Vám jménem Spojených strojíren.... A poděkujte

i všem ostatním...."

"To byla přece naše povinnost," namítá Soukup.

"Byla-nebyla..." řekne svým basem Cifrna. "Jak se kdo na

to kouká. Jistý je že za čtrnáct dní bysme bez vás mrzli v nových halách jak islandský fillé."

"Mám vám taky vyřídít, že by naše kluky moc těšilo, kdybyste se přišli podívat, jak se dělá u nás," řekne upřímně Šimek.

"No..." bručí po svém zvyku Šebesta. "U vás... to je jiná práce... já nevím... pro nás by to snad nemělo takovej význam.."

Kadlec šťouchne loktem Šeestu a ihned zahlazuje dojem jeho nevlídné odpovědi:

"My se rádi přijdeme podívat... a když se něco přiučíme, tak nám to půjde jen k duhu."

P r o l í n á n í.

O b r a z 112.

Soustružna Spojených strojírén.

/Den v továrna/

P r o l í n á n í.

Brejcha pracuje na čtyřech soustružích. Z klidu a plynulosti jeho práce je zřejmá plynulost každého pohybu. Nestejně dlouhé časy jednotlivých automatických soustruhů zapadají do sebe, každý soustruh je opatřen signálním zařízením /zvonek, světlo/, které půl minuty před skončením obrábění upozorní Brejchu, že se blíží čas vyměnití opracovávanou součástí.

Mezičasy, jež mu vybívají, za tím co čtyři soustruhy běží, věnuje Brejcha práci na revolveru s vřetenovými operacemi.

Kolem strojů se vrší hromady lesklých opracovaných součástek, které dávají jasnou představu o výsledku souhry člověka s dokonale využitými stroji.

/ Kamera obrací pohled stranou./

V doprovodu Šimkově přihlížejí zpozzdálí tomuto Brejchovu výkonu Soukup, Kadlec a Šebesta.

Šebestovi oči těkají pozorně a kriticky se stroje na stroj a vyjadřují jakýsi obdiv. Až je z toho náhle Šebestovi horko, otře si tělo, a když k němu se Soukup obrátí s obdivnou poznámkou "To je koncert, co?", Šebesta jen němě přikývne.

Kadlec upozorňuje na tabulky, které vidí na pracovištích jednotlivých úderníků. Uvádějí pouze procenta překročené npravy: 188% - 230% - 217% - 149%. Tabulka na pracovišti Brejchově udává 376%.

"Tak tohle jsou naše esa", řekne s neskryvanou pýchou Šimek. "A trumfový je tuhle Pepík Brejcha. Josef! ..." zavolá a když se Brejcha otočí, pohybem ruky ho zve, aby přišel: "Pojď sem na chvíli!"

Brejcha zastaví revolver a jde ke skupině.

"To jsou soudruzi z "Technotopu", vysvětluem Šimek a pozoruje s počouchlým úsměvem střídavě Brejchu a Šebestu. Ti se na

sebe podívají a hned uhnou očima.

"Soukup! Kadlec!", představují se oba úderníci z Technotopu a podávají si ruku. Pak nastane malá rozpačitá pauza. Šebesta hledí na Brejchu, Brejcha na Šebestu a žádný z nich se nemá k tomu, aby natáhl ruku.

"Vy dva se přece znáte, ne?" ptá se potutelně Šimek.

Šebesta se počne usmívat a zabručí: "Jo.... už jsme se viděli."

"Dvakrát," dodá Brejcha a počne se také usmívat. Oba hledí na sebe a najednou jako by si řekli, stisknou si ruce a srděčně si jimi potřesou.

P r o l í n ě n í .

O b r a z 113.

Na verandě rodinného domku.

/Podvečer-stavba./

P r o l í n á n í .

/Situace je podobná jako v obrazu 52./

Lída stojí u kulatého sloupu verandy /zády ke kameře/ a hledí do krajiny s lesíky v dálce. /Podzimní nálada.- malovaný prospěkt./

/Kamera odjíždí zpět a zabírá průhled dveřmi z kuchyně bytu na verandu./

Z kuchyně vychází Brejcha a přistupuje k Lídě. Lída, šťastně se usmívajíc, ohledne se naň a Brejcha položí ruku přes Lídino rameno.

"Co říkáš ty vyhlídce?" ptá se Brejcha se záhadným úsměvem.

"Krásná," vydechne Lída.

"A hádej, kdo k nám přijde v neděli?"

Lída překvapeně vzhledne a ulpí tázavým pohledem na Brejchovi. Ten po chvíli přikývne a řekne: "Uhádla jsi. Táta. Dneska jsme se udobřili."

Lída prudce a šťastně obejmě Brejchu a políbí ho. Proti zatemnělému nebi se rýsuje silhueta dvou šťastných lidí.

P r o l í n á n í .

O b r a z 114.

Dílenská hala "Technotopu".

/Den - továrna./

P r o l í n á n í .

Detail : Tabulka nad Šebestovým strojem označená číslicí :
468 3. /Kamera zpět/

Šebesta pracuje u stroje. Novotný, který jde kolem, se zastaví, zahledí se překvapeně na tabulku a ušklíbne se.
"To jsou novoty."

Šebesta se ohlédne :

"Já jsem si to sem nepověsil."

"Ale nemrzí tě, že ti ji sem dali?" utrousí jedovatě Novotný.

"Ne...ale jestli to mrzí tebe, tak se postarej, abys ji měl taky," odsekne Šebesta.

"To není tak lehký", ušklíbá se Novotný. "Kde já bych na jednu sehnal tak šikovného zete, aby to sem přišel rozfořovat zrovna, když mám připravenej zlepšovací návrh. To potom skáčou procenta nad normu."

Šebesta zrudne, přistoupí až k Novotnému a těžce se ovládá, založí ruce za záda a řekne :

"Tak já ti něco povím, ty starej mezku. Já nemám jenom dvě ruce, já mám taky palici, víš?"

"Tu já mám taky," řekne urputně Novotný.

"Jo, ale ty jí máš jen proto, aby ti měli na čem viset kousy," řekne Šebesta už velmi pobouřeně.

Kolem jde inženýr Votruba a zajímá se o spor:

"Co spolu máte?"

"Pane inženýre," řekne rozhodně Šebesta, "vemte na vědomí, že jdu od týhle práce."

"Proč?" diví se Votruba.

"Teďka jí může dělat klidně pomocná síla, třebaš Anča Sýková," bouří nesmlouvavě Šebesta. "Já umím udělat víc než tohle a nepotřebuju, aby mi někdo vyčítal, že jsem si doved najít vyšírku."

Votruba hledí s jednoho na druhého a pak řekne vážně :
"No.... to je chlapské rozhodnutí. Jistěže je vás teď na
tuhle práci škoda. Takového starého zkušeného odborníka potřebu-
jeme na kvalifikovanější práce.... Kde byste chtěl dělat?"

Šebesta pohlédne zpod obočí na Novotného a řekne pomalu:
"V klempírně. Tadyhle s tím mudrcem, abych věděl, jak sebou
ná mrskat von."

"Jeníku...." počne se omlouvat Novotný. "Já to tak nemyslel."

"Ale já jo," řekne energicky Šebesta. "A co jsem řek', to
platí. To se voptej ševce Hraběte."

Obrátí se ke stroji, natáhne se, sundá tabulku a postaví
ji Novotnému před oči :

Detail :

Tabulka s číslicí 468% a do toho hlas Šebestův : " Tak....
a teď je tohle, ty starej janku - obyčejná norma."

Prolínání .

O b r a z 115.

Ředitelství kancelář "Technotopu".

/Den - stavba./

P r o l í n á n í.

Detail

Na stole ředitele Skály leží kniha: Evidence zlepšovačích návrhů.

Ruka ředitele Skály ji otvírá. Pod pořadovým číslem jedna je zde jediný zápis. V jednotlivých rubrikách je uvedeno: Zlepšovatel: Jan Šebesta, zámečnick. Předmět zlepšení: Výroba topných těles. Podáno: 1. října. Návrh přijat: 5. října. Vyplacená odměna: .....

Poslední rubrika je dosud prázdná.
Tento ojedinělý zápis se prolíná.

O b r a z 116.

Telegrafní dráty.

/Den-exterior./

P r o l í n á n í.

Na jednom z telegrafních drátů sedí osamělá vlastovka.
Za ní je oblačná nebe.

P r o l í n á n í.

Na telegrafním drátě sedí řada vlaštovek.

P r o l í n á n í.

O b r a z 117.

Ředitelská kancelář "Technotopu".

/Den - stavba/

P r o l í n á n í.

Detail

Knihka "Evidence zlepšovacích návrhů" je otevřena již na druhé stránce, kde je podle pořadových čísel zapsáno již 28 zlepšovacích návrhů z různých dílen továrny "Technotop".

Ruka ředitele Skály obrací list zpět. Na první stránce, kde je jako první uveden Šebestův zlepšovací návrh, je vyplněna u jeho zápisu i rubrika "Vyplacená odměna".

Kamera najíždí až na:

Vepsaná číslice do poslední rubriky: 27.600 Kčs.

Z tohoto záběru se ozvou první zvuky piana. Je to cvičební škála.

P r o l í n á n í.

O b r a z 118.

Šebestův byt.

/Slunečné ráno - stavba./

P r o l í n á n í .

Prsty Věry Šebestové cvičí na klávesách pianina škály.
/Kamera odjíždí./

Věra Šebestová sedí u staršího, trochu rozladěného pianina a vážně a soustředěně cvičí prstokladové škály, jež se vyznačují jednotvárnou únavností.

Pianino je postaveno v malém pokojíku na místě, kde stála Lídina postel.

/Kamera odjíždí dveřmi./

Ve velkém pokoji před zrcadlem stojí Šebesta svátečně oblečený, váže si kravatu a bručí, zlastně pošilhávaje k malému pokojíku, odkud se hrnou zvuky piána :

"Voni Fialovic dobře věděli, proč to piáno prodali... a já, trouba, si to nasadím do bytu, jakobych neměl jinýho rozčilování dost."

Šebestová čistí tátovi nový, tmavý klobouk a ptá se, pohlížeje na Šebestovu obuv :

"Táto, vzal sis ty pohodlný boty?... Abys nepřišel zase na kole, jako loni...."

"Bez starosti...." broukne Šebesta.
Oknem dolehne ryčný pochod dechovky a přehlušuje Věřino brnkání.

Šebestová běží k oknu a hledí ven, pobízí Šebestu :

"Dělejší!... Podbabský už jdou!"
"Letos s nima nejdu...."

Šebestová se vrací od okna: "A poslechni.... Koukej voko- sama místo tebe."

Šebesta se významně usměje a zvedne prst:
"Mátko....dneska by to nešlo...."

O b r a z 119.

Ulice v Podbabě.

/Slunečné ráno - exteriér./

Po ulici pochoduje malý májový průvod s prapory a dechovou kapelou.

Švec Hrabě ve svátečních šatech, s kloboukem v ruce a do-
oblékáje si ještě kabát, vyběhne ze svého domku a vřadí se do
průvodu.

P r o l í n á n í .

O b r a z 120.

Václavské náměstí 1. máje.

/Den - exterieer./

P r o l í n á n í.

Širokými osmadvacetistupy valí se manifestační průvod náměstím jako lavina.

Hudby vesele vyhrávají a nad průvodem se vlní moře praporů a standart.

Z oken, balkonů a chodníků mávají šátky a praporky diváků.

O b r a z 121.

Část průvodu /hraná davová scéna/

/Den - exteriér./

Pochodující oddíl mladých i starších dělníků podle velkou standartou:

Úderníci - předvoj socialismu!

/Nejvhodnější hesla budou vybrána z májového průvodu letošního roku./

Kamera v jízdě před nimi.

Po chvíli pochodu si kamera vybere záběr dvou mužů, pochodujících vedle sebe. Je to starý Šebesta a maladý Brejcha. Oba kráčí hrdě, se vztyčenou hlavou a usmívají se v ostrém jarním slunci.

/Kamera se zastaví a oba projdou kolem kamery, každý po jedné straně a mizí./

Za nimi následují další řady.

Krátké prolínání.

O b r a z 122.

Václavské náměstí 1. máje.

/Den -'exterier./

Krátké prolínání.

Dva proudy průvodu obcházející pomník sv Václava se pod pomníkem slévají v jeden mohutný tok, který se široce valí dolů náměstím.

/Kamera panoramuje vzhůru/

Nad Václavským náměstím přelétá pod oblohou peruť těžkých letadel. Jejich hřmot přehluší hudbu kapel.

Letadla se vzdalují, jejich hřmot slábne a je vystřídán jásavým hudebním

F i n a l e.

Konec.